БУГУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 188 (1192)
21 СЕНТЯБРЬ
ЯКШАНБА
1958 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевнинг Америка Қўшма Штатлари Президенти Д. Эйзенхауэрга мактуби (1-бет).

Н. А. Муҳитдиновнинг Қоҳирада бўлишига доир (1-бет).

Барча колхоз ва совхозларда пахта териш, тайёрлаш суръатини кескин оширайлик! **Иброҳим Эрсимбетов.** — Теримни уюшқоқлик билан ўтказамиз (1-бет).

Судан Республикасининг парламент делегацияси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов ҳузурида бўлди. (2-бет).

Совет ҳукуматининг ГДР, АҚШ, Англия, Франция ва ГФР ҳукуматларига ноталари (2-бет).

Б. Мирзабеков. — Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтирайлик (2-бет).

Ш. Кузанбоев, А. Шермуҳамедов, Н. Рихсиев. — Сабзавот экинларининг бутуниттифоқ кўригида (2-бет).

РЕДАКЦИЯГА КЕЛГАН ХАТЛАРДАН: **Қ. Содиқов, С. Ҳикматов, Ғ. Тожибоев, С. Мирвалиев, А. Жўраев, А. Носиров.** — Қаровсиз кўча ва бетайин автобуслар ҳақида (3-бет).

ЎЗБЕК САНЪАТИ ВА АДАБИЁТИ ДЕКАДАСИ ОЛДИДАН: **Саид Аҳмад.** — Ҳукм (3- ва 4-бетлар).

Чет элларда (3-бет).

Хушхабарлар (4-бет).

БАРЧА КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРДА ПАХТА ТЕРИШ, ТАЙЁРЛАШ СУРЪАТИНИ КЕСКИН ОШИРАЙЛИК!

Кўп ва сифатли пахта териш ҳар бир колхозчи ва совхоз ишчисининг КПСС XXI съездига муносиб совғасидир

Пахта пишиб етилди, терим суръатини кучайтирайлик

Пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисидаги дастлабки маълумотларни кўриб турибмиз, рақамлар ҳали қувончли эмас. Бу, пахтакорларни ҳам, ишчиларни ҳам, олимлар ва хизматчиларни ҳам ғоят ташвишлантирмоқда. Чунки куз фаслининг дастлабки ойи сентябрь ўтиб бормоқда. Ўтган йилги шу кунларда ҳар қалай пахта кўпроқ топширган эканмиз. Ҳосилдорлик яхши бўлган ва об-ҳаво қулай келган 1956 йилда сентябрнинг учинчи ўн кунлиги бошида суръат ўтган йилдагидан ҳам анча юқори бўлган экан.

Бу йилги суръатнинг пастлигига пахтанинг кеч пишиб етилаётгани сабаб қилиб кўрсатилаётир. Ҳақиқатан ҳам шундай. Аммо илғор хўжаликларда дала ишлари ҳозирги талаб-шароитга қараб оқилона ташкил этилаётганлиги терим суръатини кучайтириш мақсадида даставвал пахтанинг пишиб етилишини тезлаштириш учун зарур бўлган тадбирлар амалга оширилаётганлиги натижасида анча дуруст натижаларга эришилаётир. Бундай жойларда пахта териш, уни давлатга топшириш умуман ёмон эмас.

Тўғри, бу районларда ҳам топширилаётган пахтанинг миқдори бултурги шу вақтдагидан анча кам. Бироқ ишнинг ташкил қилиниши колхозчилар ва совхозлар ишчиларининг далага — теримга сафарбарлиги жуда яхши. Дастлабки кунларда биринчи ўринларни эгаллаган Бекобод, Боёвут районларининг колхоз ва совхозлари суръатга-суръат қўшишлари, дастлабки кунларда эгаллаган биринчи ўринларни қўлдан бермаслик учун пахта далаларида социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтаришлари, бунинг учун ҳар бир теримчи ва аравакашнинг, шофер ва пахта қуритувчининг кундалик нормани ошириб бажарилишига эришишлари лозим.

Пахта тайёрлаш жиҳатидан областда салмоқли ўринни эгалловчи Бекобод ва Боёвут районларида пахта топширишни кучайтириш ва бунинг учун барча имкониятлардан тўла фойдаланиш керак. Кечаги маълумотда Боёвут району иккинчи ўринда эди. Бугун ана шу ўринни салкам 4 процент пахта тайёрлаган Пискент району эгаллаб олди. Бекобод районида ҳам кундалик топширилаётган пахта кўпайиш ўрнига камайтириб юборилмоқда. Масалан 19 сентябрга берилган маълумотда 0,89 процент миқдорида пахта тайёрланган эди. 20 сентябрдаги маълумотда эса бу миқдор 0,75 процентга тушиб қолибди.

Областимизда пахта тайёрлаш суръатини ошириш учун барча имкониятлар бор. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари ҳамда қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ишга яроқли кишиларни йиғим-теримга сафарбар этишлари, терим юзасидан берилган графикнинг тўла бажарилишига эришиш учун зарур бўлган ҳамма тадбирларни амалга оширишлари лозим.

Қатор районларда пахта териш ва тайёрлаш кўнгилдагидек бўлмаётганиги учун областимиз республика сводкасида пастки ўринларда қолиб келмоқда. Ватанпарвар пахтакорларимиз ана шу қолоқликдан чиқиш учун зўр ғайрат кўрсатиб фидокорона меҳнат қилишлари, ўзаро социалистик мусобақани ҳар қачонгидан ҳам кучайтириб юборишлари, колхоз ва совхозларда етиштирилган мўл ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай тезроқ йиғиб-териб олиш учун курашишлари зарур.

Пахтанинг очилиши кечикаётган бу йилги шароитда далаларни ораалаб ғўзаларни шабадалатиб туриш, ер ости сувлари юза турган жойларда мелиорация ишларини тез кунда тугаллаш ҳар жиҳатдан муҳимдир. Шундай қилинмаса ўсиш ва ривожланишда бирмунча кечки бўлиб қолган ғўзалардаги кўсак нормал пишиб етилмайди. Бу соҳада сув хўжалиги ходимлари колхоз ва совхозларга амалий ёрдам кўрсатишлари талаб қилинади.

Партия ва ҳукуматимиз пахтакорлардан давлатга юқори сифатли—узун ва пишиқ тола берадиган пахтани кўпроқ етказиб беришни талаб қилмоқда. Сифатли пахта топшириш давлатга ҳам, қолаверса колхоз ва колхозчига ҳам катта фойда келтиради. Шунинг учун Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети пахтакорларга ҳосилни 3-4 марта териб олишни тавсия қилди. Колхозчилар ва совхозларнинг пахтакорлари оқилона бу таклифни зўр хурсандчилик билан қабул қилдилар. Шу кунларда илғор хўжаликларда бўлсангиз давлатга нуқул юқори сифатли пахта топширилаётганлигини, бунинг учун ҳозирданоқ катта даромад олинаётганлигини биласиз. Янгийўл районидаги Сталин номли колхоз правлениеси пахтани хом терилишига йўл қўймаслик учун бригада, звено бошлиқларига нисбатан талабчанликни оширмоқда. Теримчиларнинг хирмонга топшираётган пахтаси ўша жойнинг ўзида текшириб кўрилади, агар битта-яримта хом пахта аралашиб қолган бўлса колхозчи биринчи марта қаттиқ огоҳлантирилади. Агар бу факт такрорлангундай бўлса ўша колхозчининг меҳнат куни ҳисобга олинмайди. Шундай қилинаётгани учун колхоз ҳозиргача фақат биринчи сорт пахта топширмоқда.

Қабул пунктига юбориладиган пахтанинг юқори сифатли бўлишида хирмонларнинг тозалиги ҳам катта роль ўйнайди. Илғор хўжаликларда теримчилар ишлаётган дала яқинига махсус майдончалар қилинган ва уларга брезент ёки шолчалар тўшаб қўйилган. Пайкалдан олиб чиқилган пахта аввал шу жойда тортиб олинади ва унча-мунча шабадалатиб сўнгра марказий хирмонга юборилади. Бу, биринчидан терилган пахтани тез ва тоза қабул қилиб олишга ёрдам бераётган бўлса, иккинчидан колхозда пахта қуритиш ва уни қабул пунктига жўнатиш суръатини жадаллаштирмоқда.

Теримчиларга маданий-маиший шароит яратиб бериш, уларнинг унумли ишлаши учун қоп-қанор, этак билан етарли таъминлаш, пул ва ғалла авансларини ўз вақтида бериб туриш — пахта тайёрлаш суръатини кескин оширишда ҳал қилувчи омиллардандир. Район партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик инспекциялари ҳамда колхоз, совхозларнинг раҳбарлари барча кучни йиғим-теримга тўла сафарбар қилиш билан бирга колхозчи ва совхоз ишчиларининг берилган нормани ошириб бажаришлари учун барча шароитларни яратиб беришлари лозим.

Бутун совет кишилари шу кунларда КПСС XXI съезди шарафига бошланган ва поёнсиз мамлакатимизда кенг қулоч ёзган социалистик мусобақага қўшилиб ҳар қачонгидан ҳам фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Областимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ҳам умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, жонажон партиямизнинг XXI съездини меҳнатда катта ютуқлар билан кутиб олиш учун ғайрат кўрсатишлари, пахта териш ва тайёрлаш суръатини оширишлари керак.

Давлатга 500 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун бошланган курашда ҳеч ким четда қолмасин!

Пахта йиғим-теримини қизитиб юборайлик!

Пахта терими илғорлари

Суратда: (чапдан ўнгга) Сирдарё районидаги Охунбобоев номли колхознинг илғор теримчиси Х. Ғаниева. У, бу йил 15 тонна пахта териш мажбуриятини олган. Чиноз районидаги Орджоникидзе номли колхоз аъзоси Ҳ. Жабборова. У шу кунларда 100-110 килограммдан пахта тераётир. Октябрь районидаги «Коммунизм» колхозининг 15 минг килограмм пахта териш мажбуриятини олган аъзоси М. Мирзакаримова.

М. Устабобоев фотолари.

Теримни уюшқоқлик билан ўтказамиз

Колхозимизда пахта тайёрлаш плани уч йилдан бери бажарилмай келади. Бунга, бир томондан, колхозда меҳнатни тўғри ташкил этилмагани, агротехника тадбирларининг тўла амалга оширилмагани, иккинчи томондан, пахта майдонларининг мелиоратив аҳволи ёмонлашиб кетгани, кўп ерларда ер ости сувларининг юзага чиқиб кетгани сабаб бўлиб келди. Чунки мавжуд зовурлар лойқа олиб тўлиб қолгани ҳолда улар бир неча йилдан бери тозаланмасди. Бу ишларни бажариш учун катта маблағ сарфлаш талаб қилинарди.

Бунинг устига механизациядан унумли фойдаланишга эътибор қилинмас, ғўзани икки томонлама парвариш қилишнинг ғоят катта аҳамиятига тушуниб етилмас эди.

Бу йил колхозимизда катта ўзгариш юз берди. Район партия ва совет ташкилотлари пахта майдонларининг мелиоратив аҳволини яхшилаш, колхозни қолоқликдан чиқариш соҳасида жуда катта ёрдам бердилар. Эски зовурлар экскаватор билан тозаланди, янги зовурлар қазилди. Ер ости сувларини қочириш юзасидан ҳозиргача 142 минг кубометр ҳажмида ер қазиш ишлари бажарилди. Бунинг учун 300 минг сўм сарфланди. Шундан 200 минг сўмлик иш давлат ҳисобига бажарилди. Шундай қилиб давлат колхозимизни қолоқликдан чиқариш учун жуда катта иқтисодий ёрдам берди.

Бу йил колхозимиз ўзига зарур бўлган техникани давлатдан сотиб олди. Колхозда мавжуд техникадан фойдаланишга ҳам, ғўзани икки томонлама парвариш қилишдек прогрессив методни кенг жорий этишга ҳам бу йил катта эътибор берилди. 910 гектар пахта майдонидан 840 гектари икки томонлама ишланди. Ғўза қатор оралари 6,5 марта узунасига, тўрт марта кўндалангига культивация қилинди, икки ярим марта озиқлантирилди. Барча майдонлаги ғўзалар бир мартаба баргидан озиқлантирилди. Агротехника тадбирлари олдинги йилларга нисбатан анча яхши амалга оширилди.

Ҳар йили биз тўла гектар бўлишини таъминлашга етарли эътибор бермасдик. Бу йил бундай бўлмади.

Колхозчиларимиз партия ва ҳукуматимизнинг чексиз ғамхўрликларидан мамнун бўлиб астойдил ишладилар. Улар ҳар гектар ердан 24 центнердан ҳосил олиш учун пухта замин ҳозирладилар. Айниқса Ҳайитбой Шербоев, Мирзахон Саидбоев, Саъдулла Мардонқулов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг аъзолари яхши натижаларга эришдилар.

Ўтган йиллари август ойининг бошларидаёқ биз ғўза парваришини тўхтатиб қўяр эдик. Бу йил бутун август ойи давомида ишни бўшаштирмай давом эттирдик.

Колхозимизда пухта тайёрлик кўрган ҳолда пахта теримини бошлаб юбордик. 150 гектар ердаги пахтани машина билан териш учун ҳам тайёрлик кўраяпмиз. Бунинг учун ўзимиз сотиб олган иккита машина тахт қилиб қўйилди.

Ҳар йили пахта йиғим-терими даврида тартибсизликлар юз берар эди. Пахтанинг яхши очилишини кутмай хом ҳолида теришга йўл қўйилларди. Шу туфайли пахтанинг сорти бузиларди. Бу колхозга ҳам, давлатга ҳам катта зарар келтирарди. Пахтани неча мартаба теришни ўзимиз ҳам яхши билмас эдик.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг пахта йиғим-теримини ўтказиш тўғрисида яқинда эълон қилинган қарори мана шу аҳволга хотима беради.

Биз мана шу қарорга амал қилиб, бу йил пахтани 3-4 марта теришни планлаштирдик. Колхознинг қайси бригадасида ва бригаданинг қайси картасида пахтани қай вақтда териш зарурлиги белгилаб олинди. Бу тадбир, ҳеч шубҳасиз, хом пахтани теришга, пахта сортининг бузилишига йўл бермайди, давлатга кўпроқ биринчи сорт пахта топшириш учун шароит яратиб беради. Биз ўзимиз тузиб олган мана шу план асосида пахта йиғим-теримини зўр уюшқоқлик билан ўтказиш учун астойдил курашамиз.

Иброҳим ЭРСИМБЕТОВ
Верхне-волинск районидаги Свердлов номли колхозининг раиси.

АҲДИМ 15 ТОННА

Ўтган йили мен 11 тонна пахта ва 4 тонна кўрак терган эдим. Бу йил колхозимизда пахта йиғим-терими янги тартибда ўтказилади. Яъни пахтани яхши очилтириб, 3-4 марта териб олиш жорий қилинади. Бу, албатта, биз теримчиларнинг кўп ва юқори сифатли пахта теришимизга, теримга сарфланадиган меҳнатни анча тежашимизга имкон беради.

Мен ана шу янги усулларни яхши ўрганиб, мавсумда 15 тонна пахта теришга аҳд қилдим. Колхозимизда 100 дан ортиқ қиз-йигитлар 10-15 тоннадан пахта теришга сўз бердилар. Менинг мусобақадошларим 10- бригада аъзоси Баҳоли Каримова, 13-бригада аъзолари Дастагул Ғаниева ва Кабира Юсуповалар ҳам 15 тоннадан пахта теришга аҳд қилдилар.

Биз пахта йиғим-терими даврида ҳар бир ғанимат кундан унумли фойдаланамиз. Ўз зиммамизга олган социалистик мажбуриятимизни шараф билан бажариш учун курашамиз. КПССнинг навбатдан ташқари XXI съезди чақирилиши биз ёшларни меҳнатда янги ютуқлар сари илҳомлантириб юборди.

Ғ. ЮСУПОВА,
Мирзачўл районидаги «Октябрь» колхози 12-бригадасининг теримчиси.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1958 ЙИЛ 20 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Мавсум бошидан бери	Бир кунлик ўсиш
Бекобод	4,47	0,78
Пискент	3,81	0,75
Боёвут	3,80	0,63
Гулистон	3,02	0,82
Бўка	2,98	0,65
Оққўрғон	2,89	0,61
Верхне-волинск	2,74	0,70
Бўстонлиқ	2,55	1,1
Ўрта Чирчиқ	2,07	0,53
Оржоникидзе	2,00	0,43
Чиноз	1,69	0,54
Сирдарё	1,66	0,51
Мирзачўл	1,60	0,55
Юқори Чирчиқ	1,50	0,58
Янгийўл	1,42	0,39
Ўртасарой	1,27	0,46
Октябрь	1,09	0,44
Қуйи Чирчиқ	0,84	0,39
Оҳангарон	0,42	0,24
Калинин	0,26	0,26

Пленум қарорига жавобан

Сталин номли колхознинг 9-бригада аъзолари 76 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» етиштиришдек шарафли мажбурият олганлар.

Шод-хуррамлик билан ўтган Пахта байрамидан кейин бригадада дала ишлари янада кучайтириб юборилди. Ҳозир бригада аъзолари пахта йиғим-теримига пухта тайёрланиб, хирмон ва кўприкларни тузатиш билан бирга, далалардаги айрим бегона ўтларни юлиб чиқмоқдалар. Бу ишларда Турдихон Мирзабобоева, Қурбон Қодирова ва Холпош Ҳусанчаева ўртоқлар бошқаларга намуна бўлаётирлар.

Бригада аъзолари КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорини қизғин кутиб олдилар ва очилган майдонларда теримни қизғин бошлаб юбордилар.

М. ПЕЙСЕНОВ,
Октябрь району.

20 процент пахта топширилди

Ўртоқ Шарофат Умарова бошлиқ бригада Бекобод районидаги «Гулистон» колхозининг юқори ҳосилли бригадаларидан ҳисобланади. Азамат пахтакорлар ёз бўйи ҳалол меҳнат қилиб, бу йил ҳам ҳар йилгидек мўл ҳосил етиштиришга эришдилар.

Бригадада ўзаро социалистик мусобақа тўғри йўлга қўйилган. Ҳар бир теримчи ўз зиммасига социалистик мажбурият олган. Партиямиз XXI съездини чақириш тўғрисидаги хабар бригада аъзоларини меҳнатда янги муваффақиятларга янада руҳлантириб юборди.

Малика Саримсоқова, Турдиниса Нурматова ўртоқлар бригаданинг энг илғор теримчиларидан ҳисобланадилар.

— Бригадамиз аъзолари, — дейди ўртоқ Шарофат Умарова, — улуғ байрам — 7 ноябрь кунигача давлатга гектаридан 27 центнердан пахта топшириш учун курашмоқдалар. Бунинг учун бизда барча имконият мавжуд. Биз ўз аҳдимизнинг уддасидан чиқамиз.

Бригадада ҳар куни йиллик планга нисбатан давлатга 1,5-2 процентдан юқори сифатли пахта топширилмоқда. Шу кунгача йиллик план 20 процент миқдорида бажарилди.

Э. ХАТАМОВ.

Н. А. Муҳитдиновнинг Қоҳирада бўлишига доир

ҚОҲИРА, 19 сентябрь. (ТАСС). СССР Олий Совети Миллатлар Советининг ташқи ишлар комиссияси раиси Н. А. Муҳитдинов кеча Бирлашган Араб Республикасининг Миср районидаги бир қанча саноат корхоналарида, шу жумладан Хелуандаги металлургия заводида бўлиб, бу корхоналарда ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этиш системаси билан танишди.

Бу корхоналарнинг ҳаммасида Н. А. Муҳитдинов маъмурият, инженер-техник ходимлар ва ишчилар томонидан самимий кутиб олинди.

Совет меҳмони корхоналарга борганида унга ҳарбий министр ўринбосари генерал Фатҳий Ризқ ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳ бўлдилар. Н. А. Муҳитдинов Бирлашган Араб Республикаси пойтахти — Қоҳирадаги тарихий ёдгорликлар билан ҳам танишди.

Кундузи генерал Фатҳий Ризқ Н. А. Муҳитдинов шарафига зиёфат берди.

СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг АҚШ президенти Д. Эйзенхауэрга мактуби

СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. В. Кузнецов 19 сентябрда АҚШнинг муваққат ишлар вакили Р. Х. Дэвисни қабул қилди ва СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг Тайвань районидаги аҳвол тўғрисида АҚШ президенти Д. Эйзенхауэрга атаган мактуби текстини унга топширди. Бу мактуб АҚШ президентининг 12 сентябрдаги мактубига жавобдир.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ўз мактубида Хитой Халқ Республикасига қилинадиган ҳужум Совет Иттифоқига ҳам қилинадиган ҳужум эканлигини яна бир марта таъкидлайди.

Н. С. Хрушчев АҚШ президентини Хитойнинг ички ишларига аралашишга абадий хотима беришга чақиради. Американинг ҳарбий флоти, деб ёзади Н. С. Хрушчев, Тайвань бўғозидан чақириб олиниши керак ва Америка солдатлари Тайвандан чиқиб ўз юртларига жўнашлари керак. АҚШ ҳозирги пайтда шундай қилмаса, халқ Хитойининг ўзига душман қуролли кучларни ўз территориясидан ҳайдаб чиқаришдан бошқа йўли қолмайди, чунки ана шу территорияда Хитой Халқ Республикасига ҳужум қилиш учун плацдарм вужудга келтирилмоқда.

Биз, дейилади Совет ҳукумати бошлиғининг мактубида, тамомила Хитой ҳукумати, Хитой халқи томонида турибмиз, биз уларнинг сиёсатини қўллаб-қувватлаб келдик ва бундан буён ҳам қўллаб-қувватлаймиз. Фактлар шундан иборатки, деб уқтириб ўтади Н. С. Хрушчев, АҚШ ҳукумати Хитой халқига қарашли бўлган оролларни куч ёрдами билан босиб олди ва уларни ўз қўлида сақлаб қолишга интилмоқда. Улуғ жаҳон давлати бўлмиш Хитой Халқ Республикаси ўз территориясидан бир қисмининг тортиб олинишига асло рози бўлмайди.

АҚШнинг Хитой ички ишларига аралашуви. Хитой Халқ Республикасига нисбатан агрессив йўл тутаётганлиги, деди Н. С. Хрушчев, Узоқ Шарқда ва бошқа районларда ҳарбий низо вужудга келтириш билан таҳдид қилаётган жуда хавфли сиёсатдир.

Американинг ҳарбий арбоблари Хитойга атом қуроли билан таҳдид қилишга уринаётганликларига тўхталиб, Совет ҳукуматининг бошлиғи айтадики, Хитой Халқ Республикасига нисбатан атом қуроли билан дўқ қилиш бизни ҳам, Хитой Халқ Республикасини ҳам чўчита олмайди. Хитой Халқ Республикасига атом қуроли билан ҳужум қилиш планларини тузаётганлар шуни эсда тутишлари кераки, АҚШгина эмас, балки бошқа томон ҳам атом ва водород қуролларига, шунингдек бу қуролни етказиб берадиган тегишли воситаларга эгадир ва Хитой Халқ Республикасига шундай ҳужум қилинган тақдирда, агрессорга худди ана шундай воситалар билан дарҳол тегишли зарба берилади.

СССР Министрлар Совети Раисининг мактубида кўрсатиб ўтиладики, АҚШнинг хавфсизлиги манфаатларини ҳимоя қилиш деган баҳона билан ёки худди шундай бошқача тўқилган баҳона билан Хитойга қарши уруш қилиш Қўшма Штатларга ҳеч нарса бермайди. Халқ Хитойига қарши уруш очиш — Америка халқи фарзандларини ўлим гирдобига ташлаш ва жаҳон уруши оловини ёқиш демакдир. «Бу эса, — дейилади мактубда, — инсоният олдида, тарих олдида оғир жавобгарликни ўз зиммасига олиш демакдир. Бунинг учун жавобгарлик, президент жаноблари, шахсан сизнинг зиммангизга ҳам тушади».

АҚШ президенти Тайвань районидаги воқеалар муносабати билан СССРни Хитой Халқ Республикаси ҳукуматига қандайдир таъсир кўрсатишга даъват этади, дейди Н. С. Хрушчев, бу чақириқ Совет Иттифоқини Хитойнинг ички ишларига аралаштиришга уринишдан бошқа бир нарса эмас. Совет Иттифоқи, деб таъкидлади Совет ҳукуматининг бошлиғи, бундай шармандали ишда ҳеч қачон томонлардан бири бўлмайди.

Н. С. Хрушчев Пекинга қилган сафарига ва Хитой Халқ Республикаси ҳукуматининг раҳбарлари билан учрашувга тўхталиб ўтиб айтадики, Пекиндаги суҳбатлар вақтида энг асосий масалада СССР билан Хитой Халқ Республикасининг тамомила якдил эканлиги яна бир марта таъкидланди. Ана шу энг асосий масала шундан иборатки, агрессив кучларга қарши бундан буён ҳам зўр қатъият билан кураш олиб бориш ва бутун дунёда тинчликни қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган кучларни қўллаб-қувватлаш зарур.

Н. С. Хрушчев шуни қайд қиладики, ҳозирги вақтда аҳолиси бир миллиард кишидан кўпроқ бўлган ўттиздан ортиқ давлат Хитой Халқ Республикасини танигандир. Чанкайшичиларни таниган мамлакатлар бундан машаққат чекмоқдалар. Чанкайшичиларни таниш каби ҳолат яқин орада барҳам топади. АҚШнинг норозилигига сабаб бўлишдан ҳадиксираб, Хитой Халқ Республикасини танишга журъат этмаётган бу мамлакатлар ҳам АҚШнинг Хитой Халқ Республикасига нисбатан ҳозирги сиёсатининг эҳтимол тутилган оқибатларидан жиддий ташвишланмоқдалар.

Энг асосий нарса шуки, Хитой Халқ Республикаси ҳукуматини таниш керак. АҚШ ҳукуматининг бундай тадбирни кўриши, дейди Н. С. Хрушчев, халқаро вазиятни дарҳол соғломлаштирган бўлур эди ва бундай тадбир тинчликни сақлаш ишига қўшилган жуда муҳим ҳисса деб, ҳамма жойда табрикланган бўлур эди.

АҚШ ҳукумати, дейди Н. С. Хрушчев, Хитойга нисбатан ўз сиёсатини тинч-тотув яшаш принципларига асослаб қурадиган бўлса, бу чора Тайвань районидаги ҳозирги кескин аҳволни бартараф қилиш имконини берибгина қолмай, балки Узоқ Шарқда ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун зарур шарт-шароит ҳам вужудга келтиради. Бунга шубҳаланмаса ҳам бўлади. (ТАСС).

СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссияларида

Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссиялари СССР Олий Советининг тасдиқига тақдим этилиши керак бўлган бир қанча қонун лойиҳаларини дастлаб қараб чиқиш соҳасида иш олиб бормоқда.

19 сентябрда Кремлда Д. С. Полянский ва Ж. Р. Расулов ўртоқларнинг раислигида Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссияларининг навбатдаги мажлиси бўлди. Мажлисда ССР Иттифоқи, иттифоқчи ва автоном республикаларда суд тузилиши тўғрисида қонун чиқариш асослари лойиҳаси қараб чиқилди ҳамда айрим тузатишлар киритилгандан кейин маъқулланди. Бу лойиҳани СССР Олий Советининг навбатдаги сессияси тасдиқига тақдим этишга қарор қилинди.

Комиссиялар мажлисида ССР Иттифоқи ва иттифоқчи республикаларда жиноят қонунлари асослари лойиҳаси, ССР Иттифоқида ва иттифоқчи республикаларда жиноят ишларининг судда кўрилиши асослари тўғрисидаги лойиҳа ва бошқа бир қанча қонун лойиҳалари муҳокама қилинди. Комиссия аъзоларидан, СССР Олий Совети депутатларидан, айрим гражданлардан тушган мулоҳазалар ҳамда матбуотда баён этилган таклифлар муносабати билан лойиҳаларга ўзгартишлар киритилди.

Қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссиялари меҳнат тўғрисида қонун чиқариш умумиттифоқ асослари лойиҳасини қараб чиқиш тартибини белгиладилар.

Бундан ташқари, комиссиялар баъзи ташкилий масалаларни муҳокама қилдилар ва тегишли қарорлар қабул қилдилар.

Комиссияларнинг ишида СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. П. Георгадзе, СССР Олий Судининг раиси А. Ф. Горкин, СССР Бош прокурорининг биринчи ўринбосари А. Н. Мишутин, РСФСР прокурори А. А. Круглов, РСФСР Олий Судининг раиси А. Т. Рубичев, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги юридик комиссия раисининг биринчи ўринбосари П. В. Баранов, шунингдек бошқа идораларнинг вакиллари ҳамда илмий ходимлар қатнашдилар. (ТАСС).

Судан Республикасининг парламент делегацияси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси Ш. Р. РАШИДОВ ҳузурида бўлди

Ўзбекистон пойтахтида меҳмон бўлиб турган вакиллар палатаси раиси Муҳаммад Солих Шингети жаноблари бошлиқ Судан Республикаси парламент делегацияси 20 сентябрь эрталаб Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов ҳузурида бўлди. Судан Республикасининг СССРдаги Элчиси Муҳаммад Х. Алнил жаноблари ҳам делегация аъзолари билан бирга бўлди.

Ш. Р. Рашидов меҳмонларни табриклаб. Судан парламент аъзоларининг СССРга, жумладан Ўзбекистон ССРга келиши Судан Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасида дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса бўлиб қўшилади, бутун дунёда тинчликнинг мустаҳкамланишига ёрдам беради, деб ишонч билдирди. Ш. Р. Рашидов делегация аъзоларини ўзбек халқининг Совет ҳокимияти йилларида саноат, қишлоқ хўжалиги ва маданият соҳасида эришган муваффақиятлари билан таништирди.

Муҳаммад Солих Шингети жаноблари парламент делегацияси аъзоларига кўрсатилган меҳмондўстлик учун ташаккур изҳор қилиб, Ўзбекистоннинг ҳамма меҳнаткашларига Судан халқидан қизғин салом топширди.

— Биз Совет Иттифоқи билан дўстлигимизни ғоят қадрлаймиз, — деди Шингети жаноблари. — Сизларнинг ер юзида мустаҳкам тинчлик ўрнатиш йўлидаги ҳаракатларингиз ҳаммани қойил қилмоқда. Совет мамлакатининг раҳбарлари халқ фаровонлигини янада юксалтириш учун кўп куч сарфламоқдалар ва биз сизларни саноат, қишлоқ хўжалиги соҳасида эришган муваффақиятларингиз билан табриклаймиз. Шингети жаноблари Суданда пахтачиликнинг ривожланиши тўғрисида гапириб берди, бу қимматли техника экинини етиштиришда Ўзбекистон мутахассисларининг тажрибасини ўрганиш умидида эканликларини айтди.

Суҳбат вақтида СССР Олий Советининг депутати И. П. Бойцов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова, республика ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, СССРнинг Судандаги элчиси Л. Ф. Теплов, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати И. А. Раҳимов ҳозир бўлдилар. (ЎзТАГ).

Сабзавот экинларининг Бутуниттифоқ кўригида

Тошкентдан жонажон пойтахт Москва томон отланар эканмиз, ўлкамизнинг далаларида қовун-тарвуз ғарқ пишган, колхоз бозорлари одамлар билан гавжум, ноз-неъматлар сероблигининг гувоҳи бўлган эдик. Москвадаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг РСФСР павильонига кирганимизда ҳам ўзимизни худди Тошкент бозорларида юргандек ҳис қилдик. Бу ерда сабзавот экинларининг Бутуниттифоқ кўриги ўтказилмоқда эди. Кўрикка помидор, бодринг, бақлажон, гармдори, сабзи, пиёз, чеснок, лавлаги, петрушка, турп, шолғом ва бошқа сабзавот ҳамда резавор экинлари маҳсулотларининг ҳар қайсисидан бир неча юз хил навлари, ҳаммаси бўлиб 2385 хил турдаги ҳосилидан намуналар қўйилган. Кўрикка 204 колхоз, 37 совхоз, 63 илмий-текшириш муассасаси, 590 илғор сабзавотчилар, 96 илмий ходим қатнашган.

Мана, ҳар бири пиёладек сариқ пўстли пиёз, ҳар бир донасининг оғирлиги 750-800 грамм келади. Бу Наманган районидаги Тельман номли колхозда етиштирилган. Азаматлар ҳар гектар ердан 350 центнердан ҳосил олишибди. Бу пиёз серҳосил бўлибгина қолмай касалликка чидамли ҳамдир. Тошкент область Калинин районидаги Генерал Раҳимов номли, «Октябрь самараси», Қорасув районидаги Ленин номли колхозларда ҳам ҳар гектар ердан 260-350 центнердан пиёз ҳосили етиштирилган. Бироқ, тан бериш керак, қардош Тожикистон ССР Регар районидаги Киров номли колхозда пиёздан рекорд ҳосил, яъни ҳар гектар ердан 410 центнердан испан навли пиёз олинибди. Сабзавот экинларининг бошқа тур натурал экспонатлари ҳам хилма-хил ва киши аътиборини жазб этувчандир.

Москва областидаги «Большевик» совхози ишчиларининг ютуғи, тажрибаси характерлидир. Бу ердаги диаграмма экспонатларда совхозда сабзавотчиликнинг ривожланиш йўли равшан кўрсатилган. Масалан, 1953 йилда совхозда сабзавотчиликдан олинган ялпи ҳосил 123 минг центнер экан. 1957 йилга келганда (8435 гектар ери бор) эса ялпи ҳосил 323 минг центнерга етибди. Бир центнер сабзавотнинг таннархи 13 тийинга тушган, бошқача қилиб айтганда бир центнер сабзавот етиштириш учун 2 одам соати сарфланган. Совхоз эришаётган ютуқларнинг сири нимада?

Дастлаб шуни айтиш керакки, совхозда барча турдаги қишлоқ хўжалик ишлари тўла механизациялаштирилган. Ер ҳайдаш, экишдан тортиб ҳосилни йиғиштириб олишгача бўлган ҳамма ишлар машина ёрдамида бажарилади. Ўсимлик қулай агротехника муддатларида парвариш қилинади. Шунингдек минерал ўғитдан рационал фойдаланилади. Ҳар йили сабзавот экиладиган ерларнинг бир гектарига 2-2,5 центнер азот, 2,3 центнер фосфор, 4,5 центнер калий силикат солинади. Совхоз эришаётган ютуқларнинг сири яна шундаки, бу ерда ҳисоб-китоб ишлари жуда яхши йўлга қўйилган. Моддий ва маданий эҳтиёжлар учун қилинадиган сарф-харажатлардан тўғри фойдаланилади, меҳнат кунларининг сарфланиши ва иш ҳақи тўлаш устидан қатъий контроллик олиб борилади, ортиқча сарф-харажатларга йўл қўйилмайди. Бу ердаги диаграмма ўртасида совхоз бош бухгалтери Ф. К. Титовнинг расми турибди. Бу бечиз эмас. Ўртоқ Титов шу совхозда 1933 йилдан буён бош бухгалтер бўлиб ишлайди. Ҳисоб-китоб ишларини яхши йўлга қўйишда унинг роли катта.

Бу ерга ҳар куни кўплаб экскурсантлар келиб кетмоқда. Булар республикамиз колхоз ва совхозлари, қардош республикалар, илмий-текшириш муассасалари ва бошқа ташкилотларнинг вакиллари.

Бу ерда экскурсантлар учун мутахассислар, тажрибакорлар томонидан сабзавотчиликка оид лекциялар ўқилмоқда, мароқли суҳбатлар ўтказилмоқда.

Сабзавот экинларининг Бутуниттифоқ кўриги экскурсантларда катта таассурот қолдирмоқда.

Ш. КУЗАНБОЕВ,
А. ШЕРМУҲАМЕДОВ,
Н. РИХСИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.
Москва шаҳри.

«ТРАНСПОРТ ҲАРАКАТИ ХАВФСИЗЛИГИ ҲАФТАСИ»

Касбини севганидан...

А. Отабеков.

7 тонна пахта ортиб, Қўқондан келаётган катта прицепли машина Сирдарё йўлида елдек учмоқда... Қорачадан келган, барваста шофер машинани завқ билан ҳайдарди. Шу пайт тўсатдан рўпарадан бир велосипедчи чиқиб қолди. Шофернинг кўз ўнгида киши ҳаёти ва давлат мулки гавдаланди. «Инсон ҳар нарсадан қиммат, машина зарарланса тузатилади». Шофернинг хаёлидан шу фикр чақмоқдек лип этиб ўтди. У усталик қилиб, бор кучи билан рулни қаттиқ буриб юборди. Машина зарб билан четга чиқиб кетди, прицеп эса йўл ёқасидаги ариққа тўнтарилди. Шофер қўрқув ва ҳаяжон билан кабинадан ўқдек отилиб чиқди.

Нарироқда ранги бўздай оқариб, қўрқувдан тили сўзга келмай қолган ўспирин бола велосипедни ушлаб ҳайкалдек қотиб турарди.

— Кўзингга қарасанг бўлмайдими, ука. Мунча шошмасанг! — жаҳл аралаш деди шофер.

— Йўқ... ммен... яхшиям... сиз... — у бошқа сўз айтолмай ерга қаради. Бола ўзини йўқотиб қўйган эди.

— Велосипед мингандан кейин эҳтиёт бўлиш керакда. Бунақа кўр-кўрона юришда фалокат оёғинг остидан чиқади.

Бола қаттиқ узур сўраб, шофёрга раҳмат айтди.

Шофер кўпчилик ёрдамида прицепни ўнглади, юкни қайтадан яхшилаб ортди-да, йўлида давом этди. Бу шофер Тошкентдаги 1-автобазада ишловчи Асад Отабеков эди.

Асад шоферликка жуда ёшлигидан бошлаб қизиққан. Еттинчи синфни тамомлабоқ у шоферликка ўқишга киради. Ўткир зеҳни ва касбни юракдан севиши туфайли Асад моҳир шофер бўлиб етишди. Ҳозир унинг машина рулига ўтирганига 11 йилдан ошди. 1954 йилдан бери Тошкентдаги 1-автобазада ишлайди. Автобаза машиналари турли халқ хўжалик юкларини ташийди, қурилиш ташкилотларининг оғирини енгил қилади. Гигант қурилишларга қанчадан-қанча қум-шағал, ғишт ва бошқа материалларни етказиб бераётган самосвал машиналар ана шу автобазага қарашли.

Серғайрат Асад ишга кирганидан бошлаб, автобазада прицепдан фойдаланишнинг дастлабки ташаббусчиларидан бири бўлди. Тажрибада синаб кўрилгач, бу усул кейинчалик оммавий тус олди. Ҳозир автобазада 40 дан ортиқ юк машинаси прицеп билан ишламоқда.

— Прицеп ҳар томонлама фойдалидир, — дейди Отабеков. — Юк ташиш миқдори ҳам ортади, авария ҳам кам бўлади. Буни давлатга ҳам манфаати кўп. Шу сабабли мен қишин-ёзин прицепли машинада юк ташийман.

Отабеков мураккаб шоферлик техникасини пухта эгаллаган, ўз билимини тинмай ошириб боради. Шу туфайли у илгари ҳайдаб юрган ЗИЛ-50 юк машинасида капитал ремонтсиз 220 минг километр йўл босди. Авторезиналардан фойдаланиш муддатини ҳам белгиланганидан оширди. Машинани рейсдан қайтгандан сўнг кам-кўстини вақтида тузатиши, мунтазам равишда техника кўригидан ўтказиб туриши туфайли Отабеков бошқарадиган машина ҳамма вақт янгидек. У ишлаб чиқариш планларини доимо ортиғи билан бажаради, йўл қоидаларига қатъий риоя қилади. Шунинг учун ҳам шу пайтгача биронта аварияга йўл қўймади.

Оддий шофер Отабековни автобаза ходимлари жуда ҳурмат қилишади. Ўз вазифасини сидқидилдан бажариши билан бирга, у жамоат ишларида ҳам актив қатнашади. Коммунист шофер Отабеков Фрунзе район Советининг депутатидир. Уни республика касаба союзлари комитетининг пленум ва президиуми аъзоси қилиб ҳам сайлашган.

Шу йил май ойида Москвада ўтказилган автотранспорт ва алоқа ходимларининг Бутуниттифоқ съездида Асад Отабеков ҳам қатнашди. У съезд кунларида Москвада яшовчи Сталин мукофоти лауреати Я. Титов, ўз машинасида капитал ремонтсиз 1 миллион километр йўл босиб, рекорд қўйган Иванов каби атоқли шоферлар билан учрашди. Улар Асад билан ўз иш тажрибаларини ўртоқлашдилар. Ғайратли шофер Москвадан кўп нарса ўрганиб қайтди.

Илғор шофер А. Отабеков КПСС XXI съезди шарафига социалистик мажбурият олди. У йиллик планни муддатидан олдин 120 процент қилиб бажариш ва 2,5 тонна ёқилғи тежашга сўз берган. Отабеков ўз сўзининг устидан албатта чиқади. Ишчан шофернинг ғайрат ва шижоати шундан дарак бериб турибди.

Н. НАСИМОВ.

Маданий муассасаларга эътиборни кучайтирайлик

Калинин район Маданият уйи меҳнаткашларнинг севимли жойига айланган. Кеч кириши билан бу ер кишилар билан гавжум бўла бошлайди. Маданият уйи ҳузурида ташкил этилган бичув-тикув тўгараги қатнашчиларининг айримлари тикиш, баъзилари эса бичиш билан шуғулланади. Музика тўгарагининг ҳаваскор аъзолари бўлса ўз маҳоратларини намойиш қиладилар. Бу ёш талантларни тушки дам олиш пайтларида колхозларнинг дала шийпонларида ҳам тез-тез учратиш мумкин.

Район маданият бўлимига қарашли саккизта кино установка, иккита район кутубхонаси ҳам меҳнаткашларга маданий хизмат қилмоқда.

Айниқса, район маданият бўлими томонидан ташкил этилган агитмашина Келес массивидаги чорвадорларга намунали хизмат қилмоқда. 16 та бадиий ва 18 та илмий-оммабоп ҳамда ҳужжатли фильмлар кўрсатилди. Агитаторлар томонидан 25 лекция ва суҳбат ўтказилди. Агитмашинада жойлашган кўчма кутубхонада 2 минг 500 китоб бор.

Бундан ташқари район меҳнаткашларига бешта қишлоқ, бешта колхоз кутубхонаси, тўққизта ўқув зали, 14 та колхоз клуби, шунингдек касаба союзларнинг тўрт кутубхонаси ва бешта клуби ҳам маданий хизмат қилмоқда. Бу маданий муассасалар ҳузурида 12 та музика ва 2 та драма тўгараги иш олиб бормоқда. Тўгараклар керакли чолғу асбоблари, кийимларга эга. Тўгарак аъзолари деярлик ҳар куни дала шийпонларида бўлиб, колхозчиларга концертлар қўйиб берадилар. Бундан ташқари улар колхоз радио узеллари орқали ҳам тез-тез концерт эшиттириб турадилар.

Карл Маркс номли, Сталин номли, Охунбобоев номли, «Октябрь самараси» колхозларининг клублари колхозчиларнинг энг яхши маданий дам оладиган жойига айланган.

Афсуски, райондаги ҳамма колхозларда ҳам маданий-оқартув ишлари ана шундай яхши йўлга қўйилган, деб бўлмайди. Райондаги пахтакор колхозлардан бири бўлган «Победа Октября» колхозида (правление раиси Х. Нормуҳамедов, партия ташкилотининг секретари Ш. Холматов ўртоқлар) маданий-оқартув ишлари жуда ачинарли аҳволга тушиб қолган. Колхоз клубида ҳечқандай иш олиб борилмайди. Пилла қурти боқишдан эндигина бўшаган клуб пахта қуритиш учун тайёрлаб қўйилди.

Хрушчев номли колхозда ҳам аҳвол бундан қолишмайди. Колхоз раиси Сайдалиев ва партия ташкилотининг секретари Акбархўжаев ўртоқлар колхоз клубида маданий-оқартув ишларини олиб боришдан кўра, ундан омбор ўрнида фойдаланиб, картошка ва сабзавотларни тўқиб қўйишни афзал кўрадилар.

«Гулистон» колхози клубида айрим вақтларда кино кўрсатиб турилар эди. Колхоз аъзолари, айниқса, ёшлар бундан хурсанд эдилар. Лекин колхоз раиси ўртоқ А. Аҳмедов район маданият бўлими томонидан юборилган киноустановка орқали кинофильм кўрсатишга рухсат бермай, уни қайтариб юборган.

Юқоридаги колхозларда шу кунгача клуб мудирлари белгиланган эмас.

«Шарқ ҳақиқати», «Коммунизм» колхозларининг кутубхоналари ёпиб қўйилган. Ҳолбуки, колхозчиларга маданий хизмат кўрсатишни яхши йўлга қўйиш, колхоз клублари, кутубхоналарининг нормал ишлаши учун зарур шароитлар яратиб бериш колхоз правлениелари ва партия ташкилотларининг бурчи ҳисобланади. Буни эсдан чиқармаслик керак.

С. ТИЛЛАХЎЖАЕВ.

Совет Ҳукуматининг Германия Демократик Республикаси, Америка Қўшма Штатлари, Англия, Франция ва Германия Федератив Республикаси ҳукуматларига юборган ноталари

18 сентябрда СССР Ташқи ишлар министрлигида Совет ҳукуматининг Германия Демократик Республикаси, Англия, Америка Қўшма Штатлари, Франция ва Германия Федератив Республикаси ҳукуматларига ёзган ноталари тегишли элчихоналарнинг бошлиқларига топширилди. Бу ноталар Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг Германия билан тузиладиган сулҳ шартномасини тайёрлаш тўғрисида 5 сентябрда СССР, АҚШ, Англия, Франция ва ГФР ҳукуматларига юборган ноталарида баён этилган таклифларига тааллуқлидир.

Совет ҳукумати Германия Демократик Республикаси ҳукуматига юборган ўз нотасида Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг Германия билан сулҳ шартномасини тайёрлаш ва тезроқ имзолаш зарурлиги тўғрисидаги фикрига қўшилади. Совет ҳукумати Германия билан тузиладиган сулҳ шартномасини тайёрлаш юзасидан консультациялар ўтказиш учун СССР, АҚШ, Англия ва Франция вакилларидан иборат комиссия ишида қатнашишга тайёр эканлигини билдирди. Шу билан бирга Совет ҳукумати Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг Германия Демократик Республикаси ва Германия Федератив Республикаси вакилларидан иборат комиссия тузиш тўғрисидаги таклифини табриклайди. Нотада таъкидланадики, сулҳ шартномасини тайёрлашда қатнашиш тўғрисидаги масала юзасидан Германия Демократик Республикаси ва Германия Федератив Республикаси ҳукуматлари ўртасида бамаслаҳат бир фикрга келиниши бу масалани муваффақиятли бартараф қилиш учун ҳал қилувчи шарт-шароитлардан бирини вужудга келтирган бўлур эди.

Совет ҳукумати АҚШ, Англия ва Франция ҳукуматларига юборган шу хил мазмундаги ноталарида Германия билан тузиладиган сулҳ шартномасини тайёрлаш тўғрисида консультациялар ўтказиш мақсадида тўрт давлат вакилларидан иборат комиссия тузишга киришишни таклиф қилади. Совет ҳукумати иккала герман давлати вакилларидан иборат комиссия тузиш идеясини ҳам қўллаб-қувватлайди ва бундай комиссия ишига ҳар тарафлама ёрдам беришга тайёр эканлигини билдиради. Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг баёноти, дейилади бу ноталарда, сулҳ шартномасининг йўқлиги сабабли Германияда 13 йил мобайнида давом этиб келаётган ғайри нормал аҳволнинг герман халқига нақадар қаттиқ таъсир этаётганлигини кўрсатиб турибди.

Совет ҳукумати Германия Федератив Республикаси ҳукуматига юборган нотасида Германия билан сулҳ шартномаси тузиш соҳасида Германия Демократик Республикасининг янги ташаббуси муносабати билан ўз нуқтаи назарини айтиб берди. Бу нотада, жумладан, бундай деб таъкидланади: Германия проблемасини амалда ҳал қилишга, ниҳоят, киришиш учун Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг ташаббуси туфайли вужудга келган имкониятлар бу сафар ҳам қўлдан бой берилар экан, бунинг немис халқи миллий манфаатларига тузатиб бўлмайдиган даражада зарар етказишига шубҳа қилмаса ҳам бўлади.

Совет ҳукумати Германия Федератив Республикаси ҳукуматига юборган нотасида Германияни бирлаштириш немисларнинг ички ишидир ва бу масаланинг ҳал этилиши учун жавобгарликни тўрт давлат зиммасига юклаш мақсадидаги ҳар қандай таклифлар ҳеч қандай ижобий натижа бермайди, деб таъкидлайди.

(ТАСС).

А. А. Громиконинг Бош Ассамблея XIII сессияси раисига мактуби

НЬЮ-ЙОРК, 19 сентябрь. (ТАСС). Бош Ассамблеянинг XIII сессиясида қатнашувчи СССР делегациясининг бошлиғи А. А. Громико Бош Ассамблеянинг раисига мактуб юборди. Мактубда бундай дейилади:

«СССР делегацияси Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукуматининг таклифига мувофиқ, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси XIII сессиясининг кун тартибига дарҳол ҳал этилиши лозим бўлган муҳим масала сифатида қуйидаги моддани киритишни сўрайди: «СССР, АҚШ, Буюк Британия ва Франциянинг ҳарбий бюджетларини 10-15 процент қисқартиш тўғрисида ва тежалган маблағларнинг бир қисмидан кам тараққий этган мамлакатларга ёрдам бериш учун фойдаланиш тўғрисида».

МАМЛАКАТ ДАЛАЛАРИДА

Ғалла ўрим-йиғими тугалланмоқда

Мамлакатда дон ва дуккакли экинлар (маккажўхоридан ташқари) қарийб 105 миллион гектар ердан ўриб олинди. Бу — барча экин майдонининг 91,8 проценти демакдир. Ўрилган ғалланинг тўртдан уч қисмидан ортиғи янчилди.

Ғарбий Сибирь колхоз ва совхозлари ғалланинг асосий қисмини ўриб олдилар, лекин ўрилган ғаллани йиғиштириш ва янчиш секин бормоқда. Олтой ўлкасида, Кемерово ва Новосибирск областларида ўриб олинган экинларнинг қарийб тўртдан уч қисми янчилди. Бу ерларда ўрим техникаси ва дон сушилкаларидан унумлироқ фойдаланиш соҳасида ҳали бурилиш ясалгани йўқ. Шарқий Сибирда бундай ҳол Чита областида рўй бермоқда. Бу областда ҳам ўрилган ғалланинг кўп қисми далаларда ётипти.

11 миллион гектар ердан маккажўхори йиғиштириб олинди. Бу эса маккажўхори экилган майдоннинг 60 процентидан ҳосил йиғиштириб олинганлигини кўрсатади. Маккажўхори пояси думбул сўта билан ўтган йилдагидан анча кўп йиғиб олинди. Бу эса бостирилаётган силоснинг сифатини анча яхшилайди.

Қанд лавлаги ҳамма майдоннинг қарийб тўртдан бир қисмидан ковлаб олинди. Картошка эса ҳамма майдоннинг 13,6 процент қисмидан қазиб олинди. Лекин Ленинград областида картошканинг 40 проценти, Москва областида учдан бир қисми ковлаб олинди. Украинада ва Россия Федерациясининг кўпчилик областларида кунгабоқарни йиғиштириб олиш кенгайди.

Кўп ўлка ва областларда кузги экинлар экилиб бўлаётир: мамлакатда кузги экиннинг тўртдан уч қисми экилиб бўлди. (ТАСС).

ГЎШТ, СУТ ВА ЁҒ ЕТИШТИРИШДА ЯҚИН ЙИЛЛАР ИЧИДА АҚШГА ЕТИБ ОЛАМИЗ

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтирайлик

Б. МИРЗАБЕКОВ,
Ўзбекистон КП область комитетининг секретари

КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми ва партиянинг XX съезди кўрсатмаларини амалга ошира бориб мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасида катта ютуқлар қўлга киритилди. Қишлоқ хўжалигида бундан ҳам каттароқ муваффақиятларга эришиш учун ҳозирги пайтда зарур шароитлар вужудга келди. Колхоз ва совхозлар техника билан аввалги йиллардагига қараганда тўла ва яхшироқ қуролландилар.

Коммунистик партия фойдаланилмаётган резервларни кўрсатиб бермоқда ва яқин йиллар ичида аҳоли жон бошига гўшт, сут ва ёғ етиштириш бўйича Америка Қўшма Штатларига етиб олишни муҳим вазифа қилиб қўйди.

Областимизнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари сентябрь Пленуми қарорларини амалга ошира бориб гўшт, сут, тухум ва жун етиштиришни кўпайтириш соҳасида анчагина ишлар қилдилар. 1954-1957 йиллар ичида областда гўшт етиштириш 69 процент, сут 163 процентга кўпайди. 1957 йилда ҳар бир сигирдан 1527 килограмм сут соғиб олинди. Ваҳоланки 1956 йилда 1200 килограммдан соғилган эди. Колхоз ва совхозларда сут соғиб олишнинг ялпи миқдори 13,4 минг тоннага кўпайди.

Бу йил колхоз ва совхозлар қўй, эчки, чўчқа, парранда ва йилқиларнинг сонини анча кўпайтирдилар. Йирик шохли моллардан бошқа чорвачиликнинг ҳамма турлари бўйича давлат плани ошириб бажарилди.

Бу соҳада Калинин райони (райком секретари ўртоқ Мажидов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ғафуров) колхозлари кўзга кўринарли муваффақиятларни қўлга киритдилар. Шу йилнинг 7 ойида бу район колхозлари экишга ярокли ҳар 100 гектар ер ҳисобига 182 центнердан сут етиштирдилар. Ҳар бош сигирдан соғиб олинган сутнинг миқдори бу районда 1832 килограммга тўғри келади.

Райoннинг илғор колхозлари Москва область Луховецк район чорвадорлари билан мусобақалашиб, яна ҳам каттароқ ютуқларга эришиш учун курашмоқдалар.

Карл Маркс номли колхоз аъзолари бу йил ҳар бир сигирдан камида 4 минг килограммдан сут соғиб олиш учун курашаётирлар. Ҳозирнинг ўзида ҳар бир сигирдан 3 минг килограммдан ортиқ сут соғиб олинди.

Шу колхознинг сут соғувчиси Бўриниса Исҳоқова социалистик мусобақада ажойиб муваффақиятларни қўлга киритмоқда. У ўзига бириктилган ҳар бир сигирдан 3500 килограммдан ошириб сут соғиб топширди.

Калинин районидаги Сталин номли колхознинг сут соғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳикоят Абдуллаева ҳам юқори кўрсаткичларга эришаётир.

Кейинги вақтларда гўшт ва сут етиштириш соҳасида Қорасув, Бўстонлиқ, Паркент район колхозлари ўтган йиллардагига нисбатан анчагина яхши ишлай бошладилар.

Областда майин ва ярим майин жунли қўйларни кўпайтиришга жиддий эътибор берилаётир. Ўртоқ Шкургин директор бўлган Тошкент наслчилик совхозининг бу соҳада қилаётган иши айниқса намуна бўларлидир. Бу совхозда ҳар бир қўйдан 4 килограммдан майин жун қирқиб олинмоқда. Паркент районидаги «Коммуна» колхозида 3 килограммдан жун қирқилди.

Илғор колхозлар мустаҳкам ем-хашак базасини яратиш учун бу йил ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ силос тайёрлаб қўйиш учун курашмоқдалар. Силос бостириш плани Ўртасарой ва Қуйи Чирчиқ район колхозларида айниқса муваффақиятли адо этилди. Ем-хашак тайёрлаш иши 1-«Боёвут» совхозида ҳам дуруст ташкил қилинган.

Шуни алоҳида уқдириш керакки, чорва молларини боқиш, улардан маҳсулот олиш ҳамма хўжаликларда ҳам кўнгилдагидек эмас. Йирик шохли молларни кўпайтириш планининг фақат 94 процент бажарилгани катта камчиликлардандир. Сут-товар фермаларида сигирлар сони ҳалигача мўлжалдаги миқдорга етказилмаган. Чунки сигирлардан бузоқ олиш талабга тўла жавоб бермайди. Октябрь, Гулистон ва Мирзачўл район колхозларида соғин сигирлар сонини кўпайтиришга етарли эътибор қилинмаётир. Бу районларда ҳар 100 бош сигирдан ўртача 41-46 тадан бузоқ олинаётир. Юқоридаги районлар ва колхозларнинг раҳбарлари ўз хўжаликларида прогрессив усул — сунъий қочириш усулининг қўлланилишига жиддий аҳамият бермаётирлар. Оқибатда кўпгина фермаларда сигирларнинг кўпчилиги қисир қолмоқдаки, бунга чек қўйиш керак.

Кўпчилик хўжаликларда сигирлар сони кам бўлгани учун гўшт ва сут етиштириш бўйича қабул қилинган мажбурият бажарилмаётир. Шу йилнинг 8 ойида гўшт етиштириш плани атиги 48 процент, сут соғиб олиш 61 процент бажарилди. Айрим районлар ва колхозларда мавжуд имкониятлардан кўнгилдагидек фойдаланилмаётир. Мана қуйидаги икки мисолни анализ қилиб кўрайлик. Янгийўл районидаги Сталин номли колхозда (раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ А. Ортиқов) чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш учун барча шароит яратиб берилгани сабабли ҳар бош сигирдан ҳозиргача 2371 килограммдан сут соғиб олинган. Ваҳоланки район бўйича ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут 1324 килограммдан ошмайди. Шу райондаги Энгельс номли ва Фрунзе номли колхозларда сигирлардан сут соғиб олиш бундан ҳам ёмон аҳволда.

Янгийўл район партия комитети, район ижроия комитети ва район қишлоқ хўжалик инспекцияси барча колхозларда чорвачиликни ривожлантириш, унинг маҳсулдорлигини ошириш йўлида илғорлар тажрибасини кенг оммалаштиришга етарли эътибор бермаётирлар.

Сут соғиб олиш ва гўшт етиштириш Бекобод район колхозларида ҳам жуда паст. Шу райондаги Сталин номли колхозда 8 ой мобайнида ҳар бош сигирдан атиги 225 килограммдан сут соғиб олинган. Райoннинг бошқа колхозларида ҳам аҳвол худди шундай.

Район партия комитети чорвачилик масалалари билан онда-сонда ва юзаки шуғулланмоқда. Район раҳбарлари сигирлар маҳсулдорлиги пастлигини молларнинг зоти яхши эмаслигида, деб ўзларининг бу соҳадаги камчиликларини хас-пўшламоқчи бўладилар. Фермаларда зотли молларнинг етарли бўлмаслиги сут соғиб олишнинг камайиб кетишига сабаб бўлиши ҳар бир кишига ҳам маълум. Лекин шу билан бирга молларни рационларга кўра яхши боқишнинг ҳам аҳамияти зўр.

Райондаги чорвачилик фермаларида пичан етишмайди, молларга концентрат озиқлар деярли берилмайди. Моллар ёмон боқилаётгани учун кўрсаткичлар жуда паст. Ваҳоланки шу райондаги 2- «Далварзин» совхози ва бошқа бир неча хўжаликлар сут соғиб олиш бўйича юқори кўрсаткичларга эришаётирлар. Бироқ шу хилдаги илғор хўжаликларнинг иш тажрибаси бошқаларга ёйилмаётир.

Баъзи район партия комитетлари чорвачилик иши билан жиддий шуғулланмаётирлар. Натижада айрим районларда, сут етиштириш 1957 йилга нисбатан камайиб кетмоқда. Бундай фактни Гулистон, Мирзачўл, Ўрта Чирчиқ, Ўртасарой ва Чиноз районларида кўриш мумкин.

Областимизнинг колхоз ва совхозларида шу кунларда Андижон область чорвадорларининг ўзаро текшириш бригадаси юрибди. Андижонликлар айрим колхоз ва совхозларнинг раҳбарларини фермалардаги молларни боқишга тузукроқ аҳамият бермаётганликларини кўрсатиб, уларни тўғри танқид қилмоқдалар, шу билан бирга аниқланган камчиликларни тузатиш юзасидан қимматли маслаҳатлар бермоқдалар.

Мусобақадошлар маслаҳатини тўла амалга ошириш район партия, совет ташкилотларининг ҳамда колхоз, совхоз раҳбарларининг жангovar вазифасидир.

Яқинда ўтказилган меҳнаткашлар депутатлари область Советининг сессиясида область қишлоқ хўжалик бошқармаси ва совхозлар трестининг ишидаги жиддий камчилик ва хатолар очиб ташланди. Уларнинг колхоз ва совхозларга кундалик ёрдам кўрсатмаётганликлари айтилди. Бу бошқармаларнинг чорвадор мутахассислари масалаларни оператив равишда ҳал қилиш ва яқиндан ёрдам бериш ўрнига қоғозбозлик, ҳар қандай сводка ва маълумотлар тўплаш билан шуғулланиб, кўп вақтларини идорада ўтказадилар. Бу хатоларни дарҳол тузатиш керак. Раҳбарлар ва мутахассислар гўшт ва сут етиштириш бўйича олинган мажбуриятларнинг бажарилишини тезлаштириш учун колхоз ва совхозларда тез-тез бўлиб туришлари, ишдаги камчиликларни бартараф қилишга кўмаклашишлари зарур.

Йилнинг якунланишига оз вақт қолди. Уюшқоқлик билан ишлашимиз, чорва қишловига пухта тайёрланишимиз, қочириш кампаниясини муваффақиятли ўтказишимиз қабул қилинган мажбуриятларимизнинг бажарилишида катта роль ўйнайди.

Ҳозирги пайтда ҳар бош сигирга камида 9-10 тоннадан силос тайёрлаб қўйиш учун курашишимиз лозим. Кўпгина районлар силос бостириш юзасидан берилган топшириқларни бажаришда орқада қолмоқдалар. Область бўйича 10 сентябргача мўлжалдагидан 14 минг тонна кам силос бостирилган. Шу вақтгача 15 минг гектардан ортиқ ердаги маккажўхори ўриб олинмаган.

Силос бостиришни тезроқ тугаллаш учун барча колхоз ва совхозларда етарли миқдорда механизмлар мавжуд. Биз бу ишни яқин муддатда тамом қилишимиз керак. Силос қилинаётган маккажўхорига 15-20 процент беда аралаштирганда бу хил озиқа билан боқилган сигир сутни илгаригига қараганда анча кўпайтиргани тажрибада кўрилди. Бу йил ўтган йилга қараганда дағал хашак кўпроқ тайёрланган бўлса ҳам биз сентябрь ва октябрь ойларида дағал хашакни янада кўпгина тайёрлаш имкониятига эгамиз.

Чорва моллари қишловини намунали ўтказиш учун зарур бўлган ҳамма биноларни ўз вақтида тайёрлаб қўйиш керак. Бироқ кўпгина колхоз ва совхозлар сигирхона, бузоқхона, чўчқахоналар қурилиши ва ремонт қилиш ишларини ҳозиргача тамомлаган эмаслар.

Область матлубот жамияти колхозларни қурилиш материаллари, айниқса ёғоч билан таъминлаш ишига аҳамият бермаётир. Натижада кўпгина объектларнинг қурилиши ҳанузгача тамом бўлмаган. Область матлубот жамиятининг раҳбарлари юқорида айтилган камчиликларни тугатиш, қурилиш объектларини зарур материаллар билан тўла таъминлашга алоҳида эътибор беришлари керак.

Областимиз меҳнаткашлари партиямизнинг навбатдан ташқари XXI съездини чақириш тўғрисидаги хабарни зўр қувонч билан кутиб олдилар. Кўп минг кишилик йиғилишлар ва митингларда ишчилар ва колхозчилар чиқиб сўзлаб гўшт, сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштириш бўйича юксак мажбуриятлар олдилар, ҳозирги пайтда улар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Совхоз ишчилари ва колхозчиларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлаб, уларга олинган социалистик мажбуриятларни бажаришда ёрдам бериш ва партиянинг XXI съездига муносиб совға тайёрлаш партия органларининг шарафли бурчидир. Биз бу йил 60 минг тонна сут ва 19 минг тонна гўшт етказиб бериш учун ҳамма чораларни кўришимиз лозим.

Редакцияга келган хатлардан

Ҳар томонлама ёрдам бермоқдалар

Тошкентдаги 1- авторемонт заводи ўз оталигига олган Верхне-волинск районидаги Карл Маркс номли колхоз коллективига ҳар томонлама ёрдам бермоқда. Корхона ишчилари колхоз сотиб олган трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик механизмларини ремонт қилишда иштирок этдилар, артелга янги устахона қуриб бердилар.

Завод маъмурияти қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилувчи кадрлар тайёрлашда ҳам бизга яқиндан ёрдамлашмоқда. Колхозчилардан М. Сарваров, Р. Бозоров ва бошқалар заводнинг тажрибали ишчилари раҳбарлигида токарлик, слесарлик, автогенчилик касбларини ўргандилар. Улар ҳозир колхоздаги механизмларни ремонт қилишда муваффақият билан ишламоқдалар.

Бундан ташқари, завод бошланғич партия ташкилоти колхозимиз аъзолари ўртасида оммавий-сиёсий ишларни олиб боришга ҳам ҳисса қўшаётир. Корхона партия ташкилоти томонидан бизга биркитилган ўртоқ Н. Шоҳасанов колхозчиларни қизиқтираётган темаларда суҳбатлар, лекциялар ўтказмоқда.

Х. ТУЕВ,
Верхне-волинск районидаги Карл Маркс номли колхоз монтёри.

Тепса тебранмаслар

Верхне-волинск район марказида ўтган йили водопровод қуришга киришилиб, трубалар ётқизилди ва колонкалар ўрнатилди. Орадан бир йил ўтди, ҳали сув келгани йўқ. Қўшнимиз сирдарёликлар биздан кейин водопровод қуришга киришган бўлсалар ҳам олдин битказишди. Улар 7 ойдан бери водопроводдан фойдаланиб келмоқдалар.

Биз район коммунал хўжалик бўлимининг мудири ўртоқ Чичиловга кўп марта мурожаат қилдик. У ишни пайсалга солаберганидан район газета редакциясига хат ёзишга мажбур бўлдик. Шу йил 5 мартда «Водопровод қачон ишлайди?» сарлавҳаси остида хабар босилиб чиқди. Шундан кейин ҳам аҳвол ўзгармади.

Районда биргина водопровод қурилиши эмас, сартарошхона ва ҳаммом қуриш ишлари ҳам ўлда-жўлда қолиб келмоқда. 2 ойдан бери электр чироқлари ёнмайди, кўчаларимиз ремонтга муҳтож. Унинг устига кўчаларга хонадонлардан аҳлат чиқарилиб ташланганлиги учун ифлос бўлиб кетган. Район коммунал хўжалик бўлимида ўтирган ўртоқлар меҳнаткашларнинг ҳақли талабларини қачон амалга оширадилар, биз ана шуни билмоқчимиз.

М. УММАТОВ,
«Қизил Октябрь» колхозининг аъзоси.
Ғ. ҒУЛОМОВ.
хизматчи.

Қаровсиз кўча ва бетайин автобуслар ҳақида

Улуғ Октябрь қуёши туфайли замон ҳам, кишилар ҳам, шаҳар ва қишлоқларнинг қиёфаси ҳам бутунлай ўзгарди. Ободончилик ишлари авж олиб кетди. Калинин районидаги Сталин номли колхознинг Ленин участкаси ҳам ана шундай обод ва хўркам жойлардан биридир.

Эрта тонгда шу участканинг кўчаси бўйлаб оддий колхозчи хонадонларидан чиқиб, шаҳар томон оқаётган студентларни, муассаса ва корхоналарда фидокорона меҳнат қилаётган кишиларни кўриб беҳад қувонасан.

Аммо колхозимиздаги «Чинобод» кўчаси атласга тушган бўз ямоқдек кишининг ғашини келтиради. Бу кўча ёзда чанг, қишда лой.

Шуниси ачинарлики, мазкур йўлни тузатиш учун колхоз правлениесига, район ташкилотларига колхозчилар томонидан қўйилган ҳақли талаб 7-8 йилдан бери жавобсиз қолмоқда. Колхоз правлениеси қабул қилган қатор қарорлар кучга кириш ўрнига, тобора кучини йўқотмоқда. Колхозчиларнинг меҳнат кунидан ажратилган махсус маблағлар шу чоққача ишлатилмаётир.

Агар сиз Сталин номли колхознинг маркази томон юрсангиз, ҳеч заҳмат чекмай етиб оласиз, борди-ю, Ленин участкаси томон қадам ранжида қилар экансиз, биздан ўпкалаб юрманг. Чунки бу кўча колхознинг ўгай кўчасидир. Бўлмаса, «Чинобод» кўчасининг шу вақтгача тузатилмай ётишини нима деб англамоқ керак!

Бундан ташқари Киров район территориясидаги «От чопар» кўчаси (ҳозирги Гвардейск) ҳам номигагина кўча бўлиб қолди. Бу кўчанинг номини ёзда «Чанг сепар», қишда «лой чаплар» деб атался, исми жисмига монанд бўлар эди.

Йўлнинг ниҳоят даражада ўнқир-чўнқирлиги, торлиги сабабли «Весна — Абразив заводи» маршрути бўйича қатновчи 9-автобус қишлоғимиз марказидан 1,5 километр беридан қайтади. Ваҳоланки, пассажирларнинг 40-50 процентини Ленин участкасининг марказидан келувчилар ташкил қилади. Ана шундай кўчадан не-не машаққатлар билан 1-1,5 километр пиёда юриб, ниҳоят автобусгача етиб келасан. Лекин ҳаммаёғингиз чанг бўлиб кетади. Шу аҳволда ишхонага кириб келишни бир кўз олдингизга келтиринг-а?

Бунинг устига ана шу кўча орқали 5-ғишт заводлар бошқармасининг корхоналарига тупроқ ташилишини айтмайсизми? Қошки самосвал ҳайдовчилар кўча қоидасига риоя қилса! Бунинг натижасида тез-тез бахтсиз ҳодисалар рўй бермоқда. Бу ҳақда тегишли ташкилотлар ҳамда алоқадор шахслар шу чоққача жиддий ўйлаб кўрганлари йўқ.

«Весна—Абразив заводи» маршрути бўйича эрталаб 10-12 автобус қатнаса, кеч соат 9 дан кейин 2-3 та қолади, холос. Кечки сменада ишловчи ва ўқувчи ишчилар, хизматчилар, студентлар ва кино-театрларга келиб ҳордиқ чиқарган меҳнаткашлар 1-2 соатлаб автобус кутишга мажбурдир. Шунда ҳам соат 23 гача. Агар соат 23 дан кейин қолсангиз додингизни кимга айтсангиз айтаберинг, барибир ё таксида, ё пиёда кетишга мажбур бўласиз.

Ахир, партия ва ҳукуматимиз томонидан амалга оширилаётган қатор тадбирлар халқ фаровонлигини янада юксалтириш, уларнинг моддий ва маънавий талабларини максимал даражада қондиришга қаратилганку! Нега бу ҳақда район ҳамда қишлоқ Советлари депутатлари шу чоққача чурқ этмайдилар?

Биз, юзлаб кишилар номидан, даставвал йўлнинг тузатилишини ва 9-автобуснинг қишлоғимиз марказидан мунтазам қатнаб туришини ҳамда кеч соат 1 гача юришини талаб қиламиз.

Қ. СОДИҚОВ,
Ўзбекистон ССР молия министрлигининг инспектори.
С. ҲИКМАТОВ,
Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши қурилиш материаллари бошқармасининг инженер-экономисти.
Ғ. ТОЖИБОЕВ,
Ўзбекистон Давлат проектлаш институтининг инженери.
С. МИРВАЛИЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг илмий ходими.
А. ЖЎРАЕВ,
Қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг инструктори.
А. НОСИРОВ,
Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг ўқитувчиси.

„Ўгай“ участка

«Октябрь» колхози Мирзачўл районидаги йирик колхозлардан биридир. Колхоз қишлоғининг маркази правление жойлашган ери обод. Кино театр ҳам, клуб ҳам ҳаммаси шу ерда жойлашган. Унда электр чироқлари ҳам доим ёниб, телефон, радиоузел эса мунтазам ишлаб туради. Аммо, колхознинг узоқ участкаларида бутунлай бошқа манзарани кўрамиз. Айниқса, марказдан анча йироқ «Қизил юлдуз» участкасининг юзлаб аҳолиси на кино кўради, на концерт томоша қилади.

Бу ҳам камлик қилгандай радиоузел ишламай қўйгани, мавжуд телефон симлари узиб ташланганини айтмайсизми. Колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Урмаев қишлоқдаги бу аҳволдан хабари бўлса ҳам, уни яхшилаш чорасини кўрмайди. Участканинг хўжалик мудири ўртоқ Кабанцов бўлса колхоз аъзоларининг телефонни тузаттириш, радиоузелнинг ишини тартибга келтириш, вақти-вақти билан кинофильмлар кўрсатиб туриш ҳақидаги арз ва талабларига мутлақо қулоқ солмайди.

Колхознинг бу «ўгай» участкасида яшовчи аъзолари ҳам радио орқали кундалик янгиликларни эшитиб туришни истайдилар. Бу ерда телефон орқали битказадиган заруратлар тез-тез туғилиб туради.

Правление раҳбарлари «ўгай» участка аъзоларининг бу ҳақли талабини қачон амалга оширадилар?

К. МАМАРАИМОВ,
дала мудири.
Ю. ИБРОҲИМОВ,
1- бригада бошлиғи.
Э. ХУДОЙҚУЛОВ,
звено бошлиғи.

Радио карнайлари нега хириллайди

Калинин районидаги Кўктерак қишлоғининг радиоузели яхши ишламайди. Бу радиоузелдан қувват оладиган Генерал Раҳимов номли колхоз қишлоғидаги радио карнайлари ҳам доимо ғир-ғир қилиб туради. Лекин радиоузелнинг бош техниги ўртоқ Р. Шокиров уни тузатишни истамаётир. Бу ҳақда районда чиқадиган «Ленинчи» газетасида мақола босилиб, унда Шокировнинг ўз ишига масъулиятсизлик билан қараётганлиги танқид қилинган эди. Шундан сўнг радио карнайлари 10-15 кунгина дуруст ишлаб турди-да, яна аввалги ҳолатга тушиб қолди. Қишлоқ аҳолиси бош техник ўртоқ Шокировга ҳам, техник ўртоқ И. Содиқовга ҳам радиоузелни тузатиш ҳақида гапиравериб чарчадилар.

Улар қачонгача радио эшиттиришнинг сифатига эътиборсиз қарайдилар?

Т. БОБОЕВ, В. АЗИЗОВ, К. ЛАТИПОВ — колхоз аъзолари.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Поездлар ҳаракати графигига қатъий риоя қилайлик“

Газетамизнинг шу йил 3 сентябрь сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган хабарда Тошкент ва Урсатьевск темир йўл бўлимларида юк ва пассажир поездлари ҳаракати графиги доимо бузилаётганлиги, бу ишда тартиб ўрнатиш чоралари кўрилмаса, янги пахта ҳосилининг ўз вақтида ташиб турилиши хавф остида қолиши ёзилган эди.

Тошкент темир йўли бошқармасининг поездлар ҳаракати бўлими бошлиғи ўртоқ Дагаевнинг редакцияга маълум қилишича, хабарда келтирилган фактлар тўла тасдиқланган. Газетанинг сигнали эксплуатация ва локомотив бўлимлари коллективи орасида муҳокама қилиниб, камчиликларни тузатиш учун тегишли тадбирлар белгиланган.

Урсатьевск темир йўл бўлими коллективига ёрдам бериш учун йўл бошқармаси ҳамда қўшни бўлимлардан бир группа мутахассислар ажратилиб узоқ муддатли командировкага юборилган.

БМТ Бош Ассамблеясининг XIII сессияси

Бош Комитетнинг мажлиси

НЬЮ-ЙОРК, 20 сентябрь. (ТАСС). Бош комитетнинг кечаги мажлисида Хитой Халқ Республикасининг БМТ даги вакиллиги тўғрисидаги моддани Бош Ассамблеянинг кун тартибига киритиш ҳақидаги масала қараб чиқилди.

Мажлисда шу масалани муҳокама қилишда қатнашиш учун таклиф этилган Ҳиндистон делегацияси бошлиғи Кришнан Менон биринчи бўлиб сўзга чиқди. Бу масала Ҳиндистоннинг таклифига мувофиқ дастлабки кун тартибига киритилганлиги сабабли Ҳиндистон вакили мажлисга таклиф этилди.

Менон Хитойнинг вакиллиги тўғрисидаги масала Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг чинакам халқаро ташкилот сифатида мавжуд бўлиши учун ҳам жуда катта аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтди. Ҳиндистон вакили бу масаланинг қараб чиқилишига Америка Қўшма Штатлари ҳаммадан кўпроқ қаршилик кўрсатаётганлигини таъкидлаб, бундай сиёсатнинг Америка Қўшма Штатлари Хитой Халқ Республикаси билан Варшавада музокаралар олиб бораётган ҳозирги вақтда тамомила реал эмаслигини кўрсатиб берди. Менон Хитой Халқ Республикасининг БМТ даги вакиллиги тўғрисидаги масалани қараб чиқиш Ассамблеянинг БМТ Устави билан ўз зиммасига юкланган бурчидир, деб таъкидлади.

Шундан кейин АҚШ вакили Лодж сўзга чиқди. Қўшма Штатларнинг делегацияси Хитой Халқ Республикасининг БМТ даги вакиллиги тўғрисидаги масала шу сессияда муҳокама қилинмасин, деган резолюция проектини тақдим этиб, бу сафар ҳам ўзининг эски найрангини ишлатди.

Англия, Австралия, Эквадор вакиллари ва чанкайшичи АҚШнинг позициясини ёқлаб чиқдилар.

Мексика вакили агар Хитойнинг вакиллиги тўғрисидаги масала Ассамблеянинг кун тартибига киритилмаса, бу билан хавфли прецедент вужудга келтириладики, бунда БМТ даги озчилик муҳим масалаларни Бош Ассамблея муҳокамасига қўйиш ҳуқуқидан маҳрум бўлиб қолади, деб таъкидлади. Мексика делегати Американинг резолюция проекти овозга қўйилганда бетараф қолажагини, чунки муҳокама қилинаётган масала жиддий ихтилоф туғдираётганлигини айтди.

Сальвадор делегати Америка проектини ёқлаб овоз беришини айтди.

Греция вакили Хитойнинг вакиллиги тўғрисидаги масалани жуда муҳим деб ҳисоблаганлигини, аммо Американинг резолюция проекти овозга қўйилганда бетараф қолишини таъкидлади. У ўз позициясига важ қилиб, АҚШ билан Хитой Халқ Республикаси ўртасида Варшавада олиб борилаётган музокараларга халақит бериш керак эмас, деди.

Индонезия, Чехословакия, Непал, Руминия ва Цейлон делегатлари Хитой Халқ Республикасининг БМТ даги вакиллиги тўғрисидаги масалани БМТ Бош Ассамблеясининг кун тартибига киритиш тўғрисида Ҳиндистон таклифини қизғин қўллаб-қувватладилар.

Индонезия вакили А. Састроамиджойо бу масаланинг муҳокама қилиниши бир қанча йиллар давомида энг асоссиз баҳоналар билан кечиктирилиб келганлигини таъкидлади. У Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бу масалани бундан буён ҳам эътиборсиз қолдирса, ўз фаолиятига путур етказади, деди. БМТ да халқ Хитойи вакилининг йўқлиги, деди у, Бирлашган Миллатлар Ташкилотига бутун дунёда тинчликни сақлашга доир энг муҳим масалалар юзасидан қарорлар қабул қилиш имконини бермайди. Састроамиджойо Ғарб мамлакатларидан бир қанча делегатларнинг, Хитойнинг БМТ даги вакиллиги тўғрисидаги масалада турли делегацияларнинг бир хил фикри бўлмаганлиги сабабли бу масалани муҳокама қилиш мумкин эмас, деган даъволарини фош қилди. Бундай фикрга қўшилиш, деди у, БМТ ни барча низоли масалаларни муҳокама қилиш ҳуқуқидан маҳрум этиш бўлур эди. Бу эса БМТ нинг ўз обрўсига путур етказмасдан қолмас эди. Хитой Халқ Республикасини унинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги қонуний ўрнидан маҳрум қилиш йўлидаги уринишлар, деб таъкидлади Индонезия вакили, тарих ғилдирагини орқага буриш йўлидаги уринишдан бошқа нарса эмас.

Чехословакия вакили И. Носек Хитой Халқ Республикасининг Марказий халқ ҳукумати Хитойнинг бирдан-бир қонуний ҳукуматидир, бу ҳукумат БМТнинг ҳамма органларига ўз вакилларини юборишга ҳақлидир, деб таъкидлади.

БМТ, деб давом қилди Носек, ҳозирги вақтда жаҳонда мавжуд бўлган сиёсий реалликни ҳисобга олиб иш кўриши лозим.

Чехословакия вакили Американинг резолюция проекти Бош комитетнинг иш тартиби қоидаларига хилоф эканлигига эътиборни жалб этди. Чехословакия делегацияси, деди Носек, Хитойнинг БМТдаги вакиллиги тўғрисидаги масалани Ассамблея кун тартибига киритиш тўғрисида Ҳиндистоннинг таклифини қувватлайди.

Хитойнинг БМТдаги вакиллиги масаласини Бош Ассамблеяда муҳокама қилишдан бош тортиш, деди Цейлон вакили Кореа, ҳамма ерда, ва айниқса Осиё мамлакатларида, БМТнинг обрўсини туширади. Осиё мамлакатларининг халқлари бу масаланинг нима сабабдан ҳозиргача ҳал қилинмаганлигини тушунолмайдилар. Биз, деди Кореа, ҳаётий муҳим халқаро масалаларни кун тартибимиздан чиқариб ташлай олмаймиз, бутун дунёда тинчлик тақдири бу масалаларга боғлиқ.

Руминия ташқи ишлар министри А. Буначиу Хитойнинг БМТдаги вакиллиги масаласини ҳал этиш жуда муҳим эканлигини таъкидлади. Ҳозирги замонда, деди у, халқаро миқёсдаги муҳим проблемаларнинг ҳеч қайсиси Хитой Халқ Республикасининг иштирокисиз муваффақиятли ҳал қилиниши мумкин эмас. Хитой Халқ Республикаси Осиёда ва бутун дунёда тинчликни сақлашнинг муҳим факторидир.

Шундан кейин СССР вакили В. А. Зорин сўзга чиқди.

* * *

НЬЮ-ЙОРК, 20 сентябрь. (ТАСС). Бош Ассамблеянинг Бош комитети кеча 7 овозга қарши 12 овоз билан Хитойнинг БМТ даги вакиллиги тўғрисидаги масалани Бош Ассамблеянинг ҳозирги сессиясида муҳокама қилмаслик ҳақидаги тавсияни қабул қилди. Овоз беришда 2 делегат бетараф қолди. Бироқ бу масала Бош Ассамблеянинг ялпи мажлисида кун тартибини тасдиқлаш вақтида яна бир марта муҳокама қилинади.

Араб-Совет дўстлиги тинчликни мустаҳкамлашга хизмат қилади

ҚОҲИРА, 19 сентябрь. (ТАСС). Қоҳира газеталари СССР Олий Совети Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссияси раиси Н. А. Муҳитдиновнинг Бирлашган Араб Республикасида бўлиши тўғрисида муфассал ҳисоботларни босиб чиқармоқдалар. Газеталар Бирлашган Араб Республикасининг аҳолиси ҳамма жойда совет меҳмонини дўстона кутиб олаётганлигини таъкидламоқдалар. Шу муносабат билан «Алмаса» газетаси ўзининг бош редактори Холид Муҳиддиннинг «Араб-Совет дўстлиги» сарлавҳали бош мақоласини босиб чиқарди.

«Муҳитдиновнинг визити, — деб ёзади газета, — аввало, араб-совет дўстлигининг мустаҳкамланишини билдиради. Бу дўстликнинг зарурлиги ва муҳимлиги империализмга қарши олиб борган миллий курашимиз давомида исботланган эди... Ҳақиқатан ҳам, Совет Иттифоқи билан мустаҳкамланиб бораётган дўстлигимиз ташқи сиёсатимизнинг энг асосий принципларидан бири бўлиб қолмоқда ҳамда империализмга қарши, озодлик учун, турмушимиз даражасини ошириш учун олиб бораётган курашимизда, тинчлик йўлидаги курашда муҳим факторлардан бирига айланмоқда. Бу қуруқ гап эмас, балки кейинги уч йилда юз берган воқеалар тажрибасида тасдиқланган фактлардир. Бизнинг Совет Иттифоқи билан дўстлигимиз мустақиллик йўлидаги курашда позициямизни мустаҳкамлади, бизнинг теварагимизда вужудга келтирилган иқтисодий қамални барбод қилди ва мамлакатимизнинг иқтисодий жиҳатдан планли равишда ривожланишига ёрдам берди. Бу сиёсат иккала мамлакатнинг манфаатларига хизмат қилади. Мамлакатимиз билан Совет Иттифоқи ўртасида мустаҳкамланаётган ва ривожланаётган дўстлик уруш хавфини бартараф қилишга ҳамда умумий тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам беради».

Жазоир Республикаси эълон қилинди

ҚОҲИРА, 19 сентябрь. (ТАСС). Жазоирни озод қилиш миллий фронти бугун Жазоир Республикаси тузилганлигини ва эмиграцияда Жазоир муваққат ҳукумати тузилганлигини эълон қилди. Бу ҳукумат Жазоирни озод қилиш учун кураш олиб боради.

Муваққат ҳукумат Жазоир революцияси миллий кенгаши (54 кишидан иборат) олдида жавобгардир. Кенгаш Жазоир халқ ҳаракатининг олий органи бўлиб, унга Жазоир аҳолисининг ҳамма табақаларидан вакиллар кирган.

Жазоир ҳукуматининг бошлиғи Фарҳод Аббос миллий озодлик фронтининг баёнотини эълон қилди. Бу баёнотда ҳукумат Жазоир вақти билан соат 13 да ўз вазифаларини бажаришга киришди, дейилади. Ҳукуматнинг вақтинча резиденцияси биноси тепасига Жазоир байроғи тикилган.

БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ ЖАЗОИР РЕСПУБЛИКАСИНИ ТАНИДИ

ҚОҲИРА, 19 сентябрь. (ТАСС). Бугун бу ерда Бирлашган Араб Республикаси Жазоир Республикасининг муваққат ҳукуматини таниганлиги тўғрисида ахборот эълон қилинди.

ЎЗБЕК АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ОЛДИДАН

ҲУКМ

САИД АҲМАД.

Ёзувчи Саид Аҳмад Москвада бўладиган ўзбек адабиёти ва санъати декадасига тайёргарлик кўриб, ўзининг «Ҳукм» деган повестини ёзиб тамомлади. Повестда республикамизда коллективлаштиришнинг сўнгги йиллари, қишлоқдаги турли синф вакилларининг тўқнашувлари ва партиянинг коллективлаштириш сиёсатининг узил-кесил ғалабаси тасвирланади. Биз шу повестдан парча босамиз.

Ботирали уйга табиати тирриқ бўлиб қайтди. Хотини унинг турқи-тароватини кўриб қўрқиб кетди. Чунки унинг пешонаси ғурра бўлган, лабидан қон томиб иякларини қизартириб юборган эди.

— Иссиқ сув борми?

Хотини сув чапиштириб келиб, унга қуйиб юборди. Ботирали ювиниб бўлгач, тут тагидаги арқон кроватга ўзини ташлаб, икки қўлини боши остига қўйди-ю, чалқанча ётиб қуёшнинг сўнгги нурларида зардек товланган булутларга тикилиб қолди.

Кўчадан ёш болаларнинг товуши эшитилди. Уларнинг қувноқ кулкилари, бир-бирларини бақириб чақиришлари беихтиёр болалигини эслатиб қўйди. Йиллар қаҳрига сингиб кетган болалик йиллари олисда судралиб юрган булут парчаларидек кўз ўнгидан ўтаверди.

Ботирали ёшлигида ювошгина бола эди. У ўртоқлари билан сира урушмас, ҳамма вақт қизиқ-қизиқ ўйинларни ўйлаб топар, шунинг учун ҳам тенгқурлари уни худди катта одамдек иззат қилишарди.

У вақтларда унинг отаси Бектемир ака, маҳалладагиларнинг тили билан айтганда, «Темир фаранг» то Бельгия акционерлари Тошкентда электр қуввати билан юрадиган трамвай йўли қургунча конканинг шайхантаур бекатида от алмаштирарди. Ботирали дадасининг будкасида ўтириб, конканинг алоҳида хонасида мазза қилиб кетаётган «маржаларни», орқа хонасидаги тирбанд-тиқилинч «сарт»ларни томоша қиларди.

Конка ўрнига электротрамвай йўли қурилгач, Темир фаранг йўл тозаловчи бўлди. Унинг бу ишга ўтишига эски ошнаси Никанор деган рус чол сабабчи бўлган эди. Ёши элликлардан ошган бу одам ўзбек тилини яхши биларди. Хуфтондан кейин трамвай ўтганда Темир фаранг Никанор билан учи найза, кафкирга ўхшаш узун темир билан изнинг чуқурчасини ўз участкалари бўлмиш Қаландархонадан то улуғ кинязнинг уйигача тозалаб чиқишарди. Ботирали уларга эргашиб, эски шаҳардан «горд»га чиқар, Никанор отанинг уйига ҳам кирарди. Чолнинг вокзалдаги вагон-ремонт устахонасида ишлайдиган Терентий деган ўғли бор эди. Ботирали у билан жуда дўстлашиб қолди. У ҳар гал «горд»га чиқиб қайтганида маҳалла болаларини масжиднинг жиловхонасига тўплаб, «ўрис» ўртоғидан эшитган ғалати гапларни айтиб берарди.

Ботирали секин-аста Никанор ота оиласининг яқин кишиси бўлиб қолди. Рус тилини билмайдиган боланинг ғалати гаплари уларга қизиқ туюлар, улар беихтиёр ўз тилларини меҳрибонлик билан ўргатаётганликларини ҳам сезишмади.

«Твоя-моя»дан бошланган суҳбат яқин бир йил ичида бир-бирларига дурустгина тушунарли бўлиб қолди.

Маҳаллада Темир фаранг деб ном чиқарган кишининг ўғлига ҳам лақаб топилди. Катта-кичик энди «Ботир ўрис» деб атайдиган бўлиб қолди. Масжиднинг сўфиси ўрислар билан нони-қатиқ бўладиган «кофир бола»ни жиловхонага киритмай қўйди.

Энди болалар Ботирали билан кечалари газфонарь тагида суҳбат қиладиган бўлиб қолишди.

Ботирали уларга Никанор отанинг ўғли айтиб берган китоблар, катта шаҳарлар, паровоз, пароходлар ҳақида ўзи билганча ҳикоя қиларди. Болалар унинг ҳикояларига оғизларини очиб, анграйиб қулоқ солишарди.

Ботиралининг бу ўйинқароқ йиллари узоқ чўзилмади. Никанор ота уни ўғлига қўшиб устахонага ишга жойлаб қўйди. Энди у ўзини мустақил ҳаёт йўлига қадам қўйган бир киши деб ҳисобларди.

Ботирали энди шу пайтгача ўз ақли билан ҳал қилолмаган, тушунмаган нарсаларининг тагига ета бошлади.

Бир кун Ботирали чарчаб ишдан қайтишда Терентий билан трамвайга бирга чиқди. Қора тўр қўлқоп кийиб, юзига сачвонга ўхшаш тўр тутган шляпали хотин уни кўриши билан гўё еб турган овқатидан пашша чиқиб қолгандек ижирғаниб, афтини буриштирди. Унинг ёнида ўтирган шоп мўйлабли миршаб сапчиб ўрнидан турди-ю, Ботиралининг ёқасидан олди.

— Сарт! Нега трамвайга чиқдинг?

—Ботирали то ўзини ўнглаб олгунча, миршаб юриб кетаётган трамвайдан уни итариб тушириб юборди.

Ботиралининг кўнгли вайрон бўлди.

— Наҳотки сарт одам бўлмаса?! Гуноҳим нима экан, ахир!

У шундай оғир хаёллар билан чарчоқ қадам ташлаб, вокзалдан эски шаҳарга жўнаркан, кимдир унинг елкасига қўлини қўйди. Ўгирилиб қараган эди, орқасидан келаётган Терентийни кўрди.

— Хафа бўлма, ошнам, мен ҳам сен билан бирга пиёда кетаман. Менга қара ошнам, ёшсан, кўп нарсани ҳали билмайсан, яхши одамлар билан сени таништириб қўяман. Улар сенга ҳамма нарсани тушунтириб қўйишади.

Шу воқеадан уч кун ўтгач, Терентий уни илгари Қора денгиз флотида хизмат қилган «Потёмкин» Броненосец қўзғолонига қатнашиб, чор жандармаси таъқибидан қочиб юрган Иван Ивановичнинг уйига олиб борди. Унинг уйи Салор бўйидаги пастқам бир жойда эди. Пастак хонада ўнбеш чоқли киши ўнинчи чироқ атрофида суҳбатлашиб ўтиришарди. Ботирали уларнинг баъзиларини таниди. Аммо бу ерда ўтирган трамвай ишчилари, Тупроққўрғон солдатларини илгари учратмаган эди. Иван Иванович Ботирали билан эзилиб гаплашгач, бу ерда бўлган гапларни бировга айтмасликни, қачон чақирилса вақтида етиб келишини тайинлади. Шундан кейин гап қандайдир Павел Власов деган одам ҳақида кетди. Терентий муқаваси эскиб, ёғ битиб кетган китобни чироққа солиб ўқий бошлади.

Ўтириш соат ўн бирда тугаб, йиғилганлар иккита-иккита бўлиб тарқашди. Ботирали йўлда келатуриб Терентийдан сўради.

— Ғалати китоб экан-а, худди биз тўғримизда ёзилипти. Оқ пошшо ўзига қарши китобларни ҳам чиқараверар экан-да!

Терентий кулди.

— Бу китобни Горький деган одам ёзган. Китоб Германияда босилиб, Россияга яширинча ўтиб келган. Бундан олдин «Сўна» деган китобни ўқиб чиққанмиз. Тошкентда шу китобдан фақат икки нусха бор, холос. Агар полиция хабар топса, ўқиганни ҳам, эшитганни ҳам қамаб қўяди.

Терентий йўл-йўлакай унга бу яширин тўгарак ҳақида баъзи гапларни айтиб берди. Унинг гапича, Иван Иванович раҳбарлик қилаётган бу тўгарак қатнашчилари марксистлар деб аталар экан. Ботирали шу ерда биринчи марта «буржуй» «капиталист» деган гапларни эшитди. Марксистлар камбағаллар тарафдори, бойлардан ҳокимиятни тортиб олишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган кишилар эканлигини тушунди.

Шу кезларда Иван Иванович тўгараги яширин ташкилотга айланган, қўлда ёзилган варақаларни устахона деворларига ёпиштириб, полиция маҳкамасини анчагина ташвишга солиб қўйган эди.

Ботирали бора-бора шу ташкилотнинг актив аъзосига айланди. У варақаларни болдирига боғлаб, Тупроққўрғон солдатлари, эски шаҳар ҳунармандлари орасида тарқатарди.

Ўн олтинчи йилнинг эрта баҳорида ташкилот уни партия аъзолигига қабул қилди. У вақтларда Ботирали оқ-қорани яхши таниб олган, ташкилотнинг ҳар қандай топшириғини жуда усталик билан бажарадиган бўлиб қолган эди.

Ташкилот аъзоларининг сони етмишдан ошди. Петроград ва Закавказьедаги яширин ишчи ташкилотлари билан яқин алоқада бўлган бу ташкилот Тошкент бўйлаб катта бир воқеага тайёрланарди.

Революция йиллари ташкилотнинг кўп аъзолари нобуд бўлди. Иван Иванович оғир ярадор бўлиб икки оёқдан ажради. Терентий Осипов исёнида революция хоинлари томонидан отиб ташланди, исён бостирилди.

Янги давр, янги тузум яратган улуғ революциянинг Тошкентдаги бешиги бўлган устахонага «Қизил шарқ» деб ном берилди. Тинч қурилиш йиллари бошланди. Партия ўзининг чиниққан ходимларига катта-катта вазифалар юклаб, улардан ҳар ишда ҳушёрликни, қаттиққўлликни талаб қиларди.

Ботирали партия чақириғи билан тарқоқ деҳқон хўжалигини коллективлаштириш сиёсатини амалга ошириш учун Зор қишлоққа йўл олди. Умрини шаҳарда, шовқинли цехларда ўтказган бу йигит учун қишлоқ мутлақо янги олам эди.

У бу ерда катта қийинчиликларга дуч келди. Умрбод ер-ер деб яшаган деҳқонга гап тушунтириш анчагина мушкул эди. Айниқса ўнлаб қишлоқни ўз панжасида ушлаб турган Саид Жалолхон эшоннинг пандинасиҳатлари билан кўзи кўр, қулоғи кар бўлган ихлосмандлар учун ҳали ҳам унинг тангри номи билан айтадиган бир калима сўзи ҳар қандай ташвиқотдан кучлилик қиларди.

Бу жиҳатдан ишчиларга муомила қилиш осонроқ эди, деб дилидан ўтказди Ботирали. Ишчи курашда фақат кишанини йўқотади, холос. Унинг бу курашда йўқотадиган бошқа нарсаси йўқ. Деҳқончи, деҳқон бир умр бўйрадек ерга ёпишиб олган эди. Ана шу бир парча ерни йўқотиб қўйиш хавфи, унинг олдиндаги истиқболни кўришига халақит беради. Ҳар қанча мушкул бўлса ҳам унинг кўзини очиш, уни янги оламнинг янги, беғубор соҳилига тортиш учун нур бўлиб онгига, қўйнига кириш керак. Бир дона гугурт чўпидан ўнлаб чироқни ёндирмоқ мумкин. Ботирали нурга чанқоқ чироқларга таяниб, иш бошламоқчи бўлди. Унинг назарида бу чироқ Бўтабой, Муса акалар бўлиши керак. Ботирали янглишмади. Бўтабой анча иш кўрган, кўп курашларда чиниққан, Зор қишлоқлиларнинг таъбири билан айтганда «ислоҳотда муштумзўрларнинг додини берган» йигит эди. Муса кўса эса иш билармонлиги, покиза одамлиги билан қишлоқ аҳлининг ҳурматига сазовор бўлган киши эди.

Ботирали ана шу кишилар билан ўбдон эзилиб гаплашиб, қишлоқнинг паст-баландини синчиклаб ўрганди. Дала айланиб деҳқонларнинг ўзлари билан ҳам эринмай гаплашди. У бу ишда қалтисроқ тадбир кўриш ёмон оқибатларга олиб келишини яхши билар, ўша кезларда сўллик қилиб, ҳа бўл-ҳа бўл билан шошилинч тузилган колхозлар ўшандай тезлик билан тарқаб кетганини биларди. Бу масалада айниқса ўртаҳолларни чўчитиб, зада қилиб қўймаслик, уй ҳайвонларини умумий хўжаликка олмаслик кераклигини биларди. Бирон хўжаликни ҳам мажбурий йўсинда колхозга тортишдан эҳтиёт бўлиш, асосан бу ишда деҳқоннинг ўз хоҳиш ва ташаббусига таяниш керак. Бектемиров сонсиз суҳбатларда уларнинг қўйнига қўл солиб кўрган, умрбод омоч-бўйинтуруқни ўз гарданида тортишнинг озабини кечирган, якка меҳнат билан ерга сингиб кетган пешона тери тинка-дармонини қуритган деҳқонлар кўп. Улар ҳар минут, ҳар секунд уюшмоққа маҳтал бўлиб туришипти. Улар қўзғол, бўйинтуруқни ташла, деган чақириққа маҳтал. Ботирали ишни худди ана шу кишилардан бошлаши кераклигини кўнглига тугиб қўйди. Дастлаб колхозга аёлларни далага чиқармаслик шарти билан йигирма тўрт хўжалик уюшди. Кўп тушунтиришлар, чойхонадаги тонготар газетхонликлар, суҳбатлардан кейин иккиланиб, ҳардамхаёл бўлиб юрганлардан яна ўн саккиз хўжалик колхозга кирди. Колхоз ўз правлениесини сайлади. Бўтабой раисликка ўтди. Колхоз шу кезларда саводли одамга жуда муҳтож эди. Авваллари Ботирали ёзув-чизув ишларини ҳам ўзи олиб борди. Докторларнинг маслаҳати билан тоғ ҳавосида шифоланиш учун Зор қишлоққа келиб қолган Низомиддинов қишлоқликларнинг ҳурматини қозонган эди. Кўпчиликнинг маслаҳатига кўра Низомиддинов секретарликка ўтди. Бу одам ўзининг айтишига қараганда, ўн олтинчи йили подшо фронт орқасида ишлаш учун мардикор чақирганда Тошкент халқини исёнга даъват қилиб, варақа тарқатгани учун Сибирга сургун қилинган экан. Революцияни у Сибирнинг Екатеренгоф шаҳрида кутиб олган, кейинчалик Шўро аппаратларида ишлаган, касаллиги туфайли Зор қишлоққа келиб қолган эди. Бир суҳбатда уни Ботирали гапга солиб кўрди.

(ДАВОМИ 4-БЕТДА)

Хуш хабарлар

ЎЗБЕКИСТОН САБЗАВОТ ТАЖРИБА СТАНЦИЯСИДА

Қорасув районидаги Ўзбекистон сабзавот тажриба станциясида қовун, тарвуз, памидор сингари экинлар устида бир неча йилдан бери тадқиқот ишлари олиб борилмоқда. Жумладан, бу ерда республиканинг турли жойларида учрайдиган 150 хил қовун уруғи тўпланган. Ана шу уруғлар ичидан энг яхши навларини танлаб олиш, йўқ бўлиб кетган навларни қайта тиклаш станция илмий ходимларининг асосий ишидир. Шу йўл билан олинган қовун уруғларидан колхоз ва совхозларга берилиб турибди.

Ўтган йили Назарбек тажриба даласига 70 дан ортиқ нав қовун экилган эди. Шу йили «кўкча», «ичи қизил», «чўгир», «оқ қовун», «шакар палак», «қўйбоши» каби 11 хил қовундан юқори ҳосил олинди. БҚХВда ўтказилган ҳафталикда шу қовунлар биринчи ўринни олди. Натижада станцияга 1 даражали БҚХВ дипломи берилиб, бир юк машинаси ва енгил машина билан мукофотланди. 6 киши олтин ва кумуш медаль билан тақдирланди.

Бу йил 45 гектар ерга энг яхши қовун ва тарвузлар экилган эди. Станция ходимлари минерал ўғитнинг қовун-тарвуз таъми ва ҳосилига таъсирини ҳамда экинга трактор билан квадрат-уялаб ишлов беришни тажриба қилиб кўрдилар. Натижа ёмон эмас. Ҳар гектар ердан 30-35 тонна ҳосил олиш мўлжалланмоқда.

Яқинда қовунларнинг энг яхши навларини аниқлаш мақсадида 15 дан ортиқ қовун нави синовдан ўтказилди. «Оқ қовун», «кўкча», «байнт қўрғон», «аравакаш», «тошлоқи», «кўк танли» каби қовунлар энг ширин ва серҳосил деб топилди. Келгуси йилда экиш учун бу қовун уруғлари колхоз ва совхозларга берилади.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ГРУЗИЯ ФИЛЬМЛАРИ ФЕСТИВАЛИ

Кеча Тошкентдаги «Ёш гвардия» кинотеатрида Грузия кинофильмлари фестивали бошланди. Фестиваль кунларида шаҳар меҳнаткашларига Грузия ССРда яратилган «Отар беваси», «Боши очиқ», «Фотима», «Мен ҳақиқатни айтаман», «Сўнгги Сабударлик», «Зирапча», «Хотиннинг тақдири» ва бошқа бадиий фильмлар кўрсатилади. Шунингдек Грузия республикасига бағишланган ҳужжатли фильм ҳам намойиш қилинади.

Фестиваль кунларида сеанслар олдидан Грузия кино санъати арбоблари билан учрашувлар бўлади, республика кинематографияси ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказилади.

Ў. ҒОЗИЕВ.

НАМУНАЛИ ИШЛАГАНЛАРИ УЧУН

Тошкентдаги Низомий номли давлат педагогика институти рус тили ва адабиёти факультетининг 200 дан ортиқ студенти ёз мавсумида областимиздаги бир қанча пионер лагерларида практика ўтказдилар. Улар пионер вожатий, отряд вожатий, тарбиячи бўлиб ишладилар ҳамда турли тўгаракларга бошчилик қилдилар.

Яқинда пионер лагерларида ўрнак кўрсатиб ишлаган студентларга Фахрий ёрлиқ топшириш маросими ўтказилди. Жумладан, 4-курс студенти Н. Тарасова, Р. Ляпина ва И. Даниловаларга Оҳангарон шаҳар комсомол комитетининг Фахрий ёрлиғи топширилди. Кўпгина студентларга улар хизмат қилган пионер лагерлари дирекцияси томонидан қимматбаҳо совғалар берилди.

Г. НАБОЙЩИКОВ.

КЎЧМА МАГАЗИНЛАР ПАХТАКОРЛАР ХИЗМАТИДА

Сирдарё районидаги Сталин номли сельпо пахтакорларга савдо хизматини янада яхшилаш мақсадида 3 та кўчма магазин ташкил этди. Бу кўчма магазинлар район марказидан узоқ бўлган Ворошилов номли, «Коммунизм», «Ленинизм» ва «Ёш ленинчи» колхозларига бориб савдо қилмоқдалар. Магазин ходимлари пахтакорларнинг талабларига биноан уларга зарур молларни етказиб бермоқдалар.

Т. ҲАЙДАРОВ.

МЕҲРИБОН ВРАЧЛАР

Октябрь районининг меҳнаткашлари район медицина ходимларининг хизматидан хурсанд бўлаётирлар. Район касалхонасининг врачлари, ҳамширалари ва санитарлари аҳоли орасида дизентерия, грипп сингари юқумли касалликларнинг тарқалишига йўл қўймаслик юзасидан муттасил иш олиб бормоқдалар. Улар бу касалликлар билан оғриган беморларни аниқлаш ва дарҳол касалхонага жойлаштириш билан бирга тез кунда даволаш чораларини кўрмоқдалар.

Даволанувчилар касалхонадаги ишчан ва тажрибали врачлардан Нематов, Раҳимов ўртоқларнинг беморлар ҳақида қилаётган ғамхўрлигидан жуда миннатдор бўлаётирлар. Касалхонанинг шикоят ва таклифлар дафтарини варақлар экансиз, бу ўртоқлар ҳақида ёзилган миннатдорчилик лавҳаларини кўп учратасиз.

Т. ИМОМОВ.

ВЛКСМ 40 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Тошкент тўқимачилик комбинати Маданият саройида комсомолнинг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш учун қизғин тайёрлик кўрилмоқда. Маданият уйи ҳузуридаги бадиий ҳаваскорлар тўгараги аъзолари концерт программасини янги-янги номерлар билан бойитиб, юбилейда ўз талантларини намойиш қилишга тайёрланмоқдалар.

Яқинда бу ерда шонли 40 йилликка атаб кинофестиваль ўтказилди. Кинофестиваль кунларида «Ёш гвардия», «Бўрон болалари», «Румянцевнинг иши» ва комсомол-ёшлар ҳаётини акс эттирувчи бошқа бадиий фильмлар намойиш қилинди.

Ёшлар бу фестиваль фильмларини зўр қизиқиш билан тамоша қилдилар.

М. НИЁЗОВ.

ТОШКЕНТЛИК СТУДЕНТЛАР ҚОЗОҒИСТОН БУҒДОЙЗОРЛАРИДА

Қўриқ ва бўз ерларга бориб ғалла ўрим-йиғимида иштирок этиш тошкентлик студентларнинг одати бўлиб қолди. Ўтган йилдагидек бу йил ҳам Тошкент чет тиллар педагогика институтининг бир группа студентлари Акмолинск областининг Есил районидаги «Олмаота» ғаллачилик совхозида ўз дўстларига биродарона ёрдам бермоқдалар.

Бу йил Қозоғистоннинг қўриқ ва бўз ерларида ғалладан мўл ҳосил етиштирилибди. Студентлар шу ҳосилни ўриб-йиғишда завқ билан ишламоқдалар. Студентлардан Б. Сулаймонов, Н. Винокур, Л. Медетов ўртоқлар фидокорона меҳнат қилиб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Комбайн штурвалида ишлаётган А. Марқабоев берилган топшириқни намунали адо этаётгани учун уни совхоз дирекцияси ва партия ташкилоти пул билан мукофотлади.

Студентлардан М. Шварцман, В. Ревунова, А. Ҳожимуротов ва бошқа ўртоқлар кундалик топшириқни 150 — 180 процентдан адо этиб, совхоз коллективи ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

— Биз совхозда ғалла ўрим-йиғимининг муваффақиятли ўтказилишида қанчалик яхши ёрдам берсак бу, бизнинг комсомолнинг 40 йиллигига муносиб совғамиз бўлади, — демоқдалар студентлар.

Т. МАҲМУДХЎЖАЕВ.

Янги дарс

Қўлида кичикроқ чемоданча кўтариб кирган янги ўқитувчини ўқувчилар қизиқиш билан қарши олдилар.

— Бугун биз янги дарс — бичиш-тикиш дарсини бошлаймиз, — сўз бошлади ўқитувчи, диққат билан қулоқ солиб ўтирган 8-синф ўқувчиларига.

Ўқитувчи чемоданчани очиб ундаги «Ўзингиз тикишни ўрганинг» китоби, метр, ғалтак ип, игна сингари тикишга керакли нарсалар билан ўқувчиларни таништиргач:

— Кийим тикиладиган газмолларнинг турини ҳам билишимиз керак, — деб ҳар хил ип, ипак, шерсть материаллар турини гапириб берди.

— Ғалтак иплар ҳам бир неча хил бўлади 10, 20, 30, 40, 50-сингари жуда кўп иплар бор. Газмол қанча нафис бўлса шунча ингичка — 40-50-ип билан тикилади. Келгуси дарсда бичишни бошлаймиз. Бунинг учун ҳар бир ўқувчида метр, чизишга альбом, игна, ип сингари нарсалар бўлиши керак. Ўқитувчининг бу талабига ўқувчилар баравартга:

— Албатта олиб келамиз, — деб жавоб қилишди.

Тошкент шаҳар Октябрь районидаги 141-мактабнинг 8, 9, 10-синфлари ўқув программасига бичиш-тикиш дарси киритилди. 8-синф ўқувчилари учун ҳафтада бир соат, 9 ва 10-синф ўқувчилари учун ҳафтада 2 соат бичиш-тикиш дарси ўтилади.

Янги дарснинг дастлабки соати ўқувчиларда катта қизиқиш уйғотди.

Сирдарё районида

ЯНГИ ҚУРИЛИШЛАР

Сирдарё районида ободончилик ишларига катта эътибор берилмоқда. Район марказида 40 ўринли янги меҳмонхона қуришга киришилди. Қурилишга 367 минг сўм пул ажратилган.

Ўрта Осиё темир йўл қурилиши бошқармаси томонидан Сирдарё темирйўл станциясида 350 кишилик клуб қурилмоқда. Янги клуб тез кунда битказилиб, фойдаланишга топширилади.

Сирдарё ва «Малик» совхозидаги пахта пунктида 16 хўжалик учун янги бино қуриб битказилди.

ҚАЙНОҚ СУВ ТОПИЛДИ

«Средазнефть» разведкасининг бир группа ходимлари Сирдарё районида 2 минг метр чуқурликдан қайноқ сув чиқаришга киришди. Ҳозир иссиқ сув чиқариладиган қудуқ минг метр қазилди. Тахминларга қараганда бу қудуқдан чиқадиган сувнинг иссиқлиги 70 градусгача боради. Қудуқни шу йил 1 октябргача қазиб тамомлаш мўлжалланмоқда.

КОЛХОЗЧИЛАР УЧУН

Охунбобоев номли колхоз катта ҳаммом қуриш учун 700 минг сўм ажратган эди. Ҳозир 13 хонали ҳаммом қуриш иши жадал давом этмоқда. Шунингдек, колхозда 24 ўринли касалхона, катта чойхона, колхозчилар учун 10 та уй-жой биноси қуришга киришилди.

Полвон машқ қилмоқда

Ёш полвон Тўланбой Қурбоновнинг Тошкент давлат циркига кириб ишлай бошлаганига бир йил бўлди. Аммо унинг довруғи бутун республикага тарқалди. Тўланбойни Қозоғистон ва Қирғизистон меҳнаткашлари, бўз ерлар баҳодирлари ҳам яхши танишади. Тамошабинларга ёш полвоннинг гастроль номерлари жуда манзур бўлган. Тўланбой икки пудлик тошни худди коптокдек енгил отиб ўйнайди; шундай тошдан учтасини тиши билан ердан олиб, орқасига ошириб ташлайди; қорнига доска қўйиб, қарийб бир тонна оғирликдаги 18 одамни кўтаради; чалқанча ётиб кўприк бўлганида икки тиззасида икки киши, иягида бир киши тик туради, худди шу ҳолатда икки қўлида 32 килограммлик 2 та тошни жим қилиб, юқорига кўтаради; чалқанча ётиб оёқларини кўтаради ва оёқлари устига 6 та тош ўтказилган 30 килограммлик лом қўйилади, лом устига 3 киши чиқади, шу ҳолатда қўллари билан 2 та тошни жим қилади. Шунда полвон кўтарган умумий оғирлик ярим тоннага боради. Тўланбойнинг булардан ташқари яна бошқа кўпгина номерлари бор.

26 ёшли ва оғирлиги 78 килограмм бўлган йигитнинг кишини ҳайратда қолдирадиган бундай номерларини кўрганда беихтиёр қарсак чалмай иложингиз йўқ. Бунинг ҳаммаси спорт билан мунтазам шуғулланиш, машқ қилиш, катта ирода кучи ва ажойиб талантнинг мевасидир.

Тўланбой цирк санъатида эришган ютуқлари билан қаноатланиб қолмай, ижодий изланиб, ўз репертуарини бойитмоқда.

Қурбонов устози Николай Жеребцовнинг оғирлиги бир тоннадан ортиқ иккита новвосни кўтаришига қойил қолиб юрарди. Ана шундан илҳомланиб, ёш полвон ўзича оригинал бир номер яратишни дилига тугиб қўйган эди. Бундан 8 ой муқаддам у ана шу орзусини амалга оширишга киришди.

Тўланбой 10 кунлик зотли бузоқни танлаб олиб, кунига 10 литр сут бериб боқа бошлади. Бузоқ уч ойда 70 килограмм бўлди. Шундан сўнг унга беда, маккажўхори, нон ва ҳар куни юз грамм қанд берадиган бўлди. Новвоснинг оғирлиги ҳозир 150 килограммга етди.

Тўланбой бузоқни тарбиялаган кунидан бошлаб уни ҳар куни албатта бир марта болохонага кўтариб чиқиб, тушарди. Ҳозир у 150 килограмм оғирликдаги жониворни елкасида бемалол кўтариб юради. Новвос елкада қимирлаганда оғирлигига яна шунча килограмм қўшилади. Тўланбой шунда ўз мувозанатини яхши сақлай олади. Эринмасдан тренировка қилиш орқасида жонивор санъаткорга жуда ўрганиб қолган. У имо-ишора билан баланд тахта курсига чиқиб тушади, кишига навбати билан олдинги оёқларини узатиб, «саломлашади».

Тўланбой янги номерни тайёрлаш даврида жиддий қийинчиликларга дуч келмоқда. Аммо у кучли иродаси ва цирк санъатига бўлган чексиз муҳаббати туфайли бу қийинчиликларни енгмоқда.

Новвос шу боқилишида 1960 йилга бориб 500 килограмм бўлади. Тўланбой тренировкани тинмай давом эттириб, ярим тонна оғирликдаги жониворни елкага кўтариб, тамошабинларга кўрсатиш ниятида.

— Мен бу янги номеримни, — дейди Тўланбой Қурбонов, — Москвада бўладиган ўзбек адабиёти ва санъати декадасига совға қилмоқчиман.

Ёш полвоннинг янги номери цирк тамошабинларига манзур бўлиши шубҳасиз. Ижодий изланишда ёш ўзбек полвонига муваффақиятлар тилаймиз.

Т. НАЖМИДДИНОВ.

Суратда: Тўланбой Қурбонов ўзи ўргатган новвос билан машқ қилмоқда.

Т. Охунжонов фотоси.

Иккита янги бадиий фильм

Тошкент киностудиясининг коллективи «Мафтунингман» ва «Алангали йиллар» номли иккита бадиий фильм устида олиб борилаётган ижодий ишни тамомлади. Бу фильмлар Ленин комсомолининг шонли 40 йиллигига бағишланган.

«Мафтунингман» фильмига сценарийни Туроб Тўла ва Михаил Мелькумов ўртоқлар ёзишган. Бунда совет ёшларининг самимий инсоний муҳаббати комик элементлар орқали очиб берилади.

«Алангали йиллар» фильмининг воқеаси Октябрь революцияси ва гражданлар уруши даврларини ўз ичига олади. Воқеа ёш ўзбек йигити Ҳайдарнинг революцион ва сиёсий онги ўсишини кўрсатиш орқали ҳикоя қилинади. Бу ролни В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университетининг студенти Тўлқин Тожиев ижро этган. Шуниси диққатга сазоворки, «Алангали йиллар» СССР Маданият министрлигида кўрикдан ўтказилганда уни Иттифоқ бўйлаб намойиш қилиш мумкин, деб топилди.

Т. ҲАКИМОВ.

Лампасиз телевизор

Москва телевизион лабораторияси одатдаги телевизорлардан бир неча баравар кичик, оғирлиги атиги 6 килограмм бўлган янги телевизор яратди.

Бу телевизорда кенескопдан бошқа лампаларнинг ҳаммаси чалаўтказгич асбоблари билан алмаштирилган. Шунинг учун у соатига фақат 12 ватт электр қуввати олади. Бунинг устига ҳозирги телевизорларга нисбатан анча мустаҳкам ишланган.

Янги телевизорнинг яна бир афзаллиги шундаки, у «Победа» ва «Москвич» автомашиналарида ўрнатилган 12 вольтлик стандарт аккумулятор энергияси билан ҳам ишлайлади. Телевизор экранининг катталиги 180 миллиметр, яъни КВН типидаги приемникникига баравар келади.

Телевизор экранида

21 СЕНТЯБРДА

15.00. Бадиий фильм — «Душман гирдоби». Ўзбек тилида.
19.30. Бадиий фильм — «Кун ботиши олдидан».
21.00. Бадиий ҳаваскорлар концерти.
Сўнгги ахборот.

22 СЕНТЯБРДА

19.30. Қишлоқ хўжалик ходимлари учун ўзбек тилида эшиттириш.
19.45. Киножурнал.
19.55. «Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг конференцияси олдидан» деган циклда рус тилида адабий драматик эшиттириш.
20.25. Бадиий фильм — «Биринчи севги қўшиғи».
Сўнгги ахборот.

Редактор ўринбосари **М. ҚОРИЕВ.**

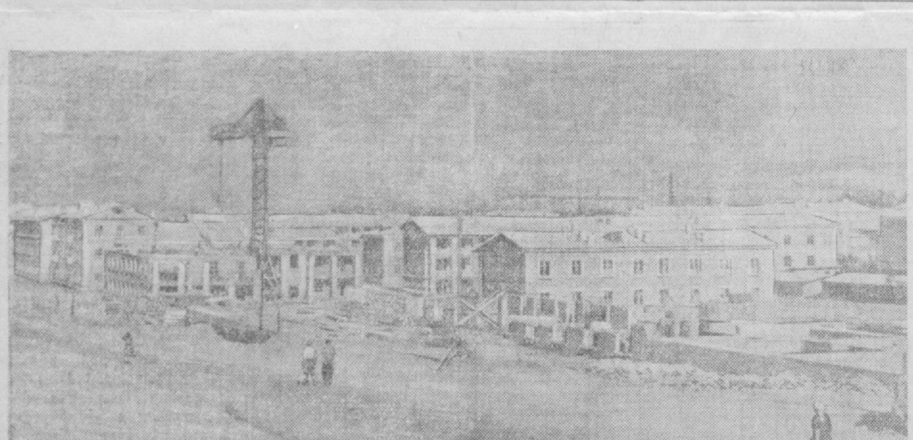

Олмалиқда уй-жой қурилиши тобора авж олмоқда. Суратда: шаҳарнинг Карл Маркс кўчасида қурилаётган янги уй-жойлар.

В. Панов фотоси.

ҲУКМ

(БОШИ 3-БЕТДА)

— Тошкентнинг қаеридан бўласиз ўртоқ Низомиддинов?

— Қашқар маҳалласидан. Сизни яхши танийман, аммо сиз мени танимайсиз. Сиз Иван Ивановичнинг тўгарагида эдингиз. Буни яхши биламиз. Крепост солдатлари, тоштрам ва мастерской ишчилари ўртасида иш кўрардинглар. Биз эски шаҳарда ҳунармандлар орасида эдик.

Сал фурсатда колхоз оёққа туриб қолди. Бўтабой кечани-кеча, кундузни-кундуз демай колхоз учун жон олиб, жон берарди. Бутун вужудидан куч-ғайрат ёғилиб турган бу йигит Ботиралининг юкини анча енгиллатиб қўйди. Бироқ у нозик масалаларда эсанкираб қолар, ўз билгича қилган ишнинг албатта расвосини чиқазарди. Бўтабой ҳар вақт ўзи қилган ишдан ўзи қаноатланмас, правление топширган ишнинг ёнига ўзи қўшимча қилиб бажарарди. Айниқса ўртаҳол деҳқонларни колхозга тортиш ишида правлениега анчагина ташвиш орттириб қўйди. Ўртаҳол деҳқон Содиқ таранг колхозга киришни рад қилганда, Бўтабой уни саройдаги ўтинхонага қамаб қўйиб унинг номидан ариза ёзиб, ўзи қўл қўйиб правление мажлисига олиб кирди. Ер ҳайдаётган якка хўжаликларнинг ҳўкизларини тортиб олиб, молхонага ҳайдаб келди. Резавор экинларини буздириб пахта эктирди.

Содиқ таранг райком вакилига унинг устидан арз қилди. Шу баҳона бўлли-ю, Бўтабойнинг сўллик ишлари очилиб кетди. Бу масала правление активлари ўртасида муҳокама қилинганда Бўтабой бу ишнинг нотўғрилигини сира бўйнига олмади. Тушунтиришди, тушунишни истамади. Чунки Бўтабой Зор қишлоқда колхозга кирмаган биронта ҳам деҳқон қолмаслигини, бу баҳорни Зор қишлоқ юз пойиз уюшиб кутиб олишни истар ва шунга шошарди.

— Барибир, бугун колхозга кирмаса, эртага киради. Бугун зўрлаб олмасак, эртага ялиниб келади. Таранг бир йилгина колхозга кирсин кейин чиқиб кетса ҳам майли. Аммо, лекин шундай мазахўра бўлиб қолади-ки, ҳайдасанг ҳам кетмайди.

Унинг бу ўжарлигидан хуноб бўлган Ботирали зўр бериб тушунтирарди.

— Ахир гапга тушунсанг-чи, ўртоқ Бўта. Колхозга мажбуран одам олмаймиз. Агар шундай қилсанг, фирқанинг сиёсатини бузиб қўйган бўласан.

Бўтабой унинг сўзига қулоқ солмай, ҳамон ўзиникини маъқуллар эди.

— Битта Содиқ таранг билан фирқа сиёсати бузулармишми?

Правление Бўтабойнинг бу ўзбошимчалиги учун унга қаттиқ огоҳлантириш эълон қилиб, Содиқ тарангнинг аризасини қўлига қайтиб берди. Бўта ғалаба қилган Содиқ тарангга ер остидан хўмрайиб қараб турарди. У бу қарашида рақибининг юзида «енгдим» ифодани кўрмоқчи эди. Негадир Содиқ таранг Бўтага ачиниш билан қараб, қўлидаги қоғозни маъюс ушлаб турарди. Шу йигинда у ҳаммани ҳайрон қолдириб даврага кирди-да, ўз ёғига ўзи қоврилиб ўтирган Бўтабойнинг олдига келди.

— Менга қара, чиноқ, хўп шу ишни қилишга қилдинг, лекин таранг ҳам одам. Билдингми? Мени деб беобрў бўлишингни хоҳламайман. Кел, бир ўғил болалик қилиб қўяй.

Содиқ таранг олифта юриш қилиб стол олдига борди-да, бош бармоғини шартта сиёҳдонга тиқиб, ўша эски аризанинг тагига босди...

— Колхозга кирганим бўлсин...

... Бектемиров ҳозир арқон кроватга чалқанча ётиб, мана шу воқеаларни бирма-бир эслади. Кеч кириб, осмонда юлдузларнинг кўзи милтираб қолганди. Кўчада болаларнинг шовқини ҳам тинган, узоқ-яқиндан тўйиб эмган бузоқларнинг эркаланиб маърашлари эшитиларди. Қўшни ҳовлида кимдир жаз-буз қилиб пиёздор қилмоқда.

Бектемиров ўрнидан туриб айвонга бормоқчи эди, кўкраги зирқираб оғриди. Яна жойига ўтирди.

— Қўчқорбой ёмон калла туширди. Пешонамни ҳам ғурра қилди-я, эртагача ғурра ёзилиб кетса гўрга эди, шу турқи тароват билан одамларга қандай кўринаман. Умримда биринчи марта калтак еганим.

Бектемиров ғуррасини силаб кулиб қўйди.

— Оббо Бўтаси тушмагур, ёш боладан ҳам баттарсан-а!

У энди Бўтабой ҳақида ўйлай бошлади.

— Қилган ишимиз ўртоқ Қаландаровга ҳам маъқул бўлмади. Уни раисликдан чакки бекор қилибмиз. Шундай ҳалол болани оқлолмадик-а. Унинг шу ишни қилмаганига мен ишонсам, Маҳсум ишонса, ўнлаб колхозчи ишонса. Хўш нега оқлолмаймиз. Шу ишнинг шундай бўлганига ҳам Бўтанинг ўзи айбли, ўлгудек ҳовлиқма, Муса аканинг ҳам гапида жон бор. Душман заиф жойдан ништар уради. Бўтанинг заифлиги, ҳовлиқмалиги. Активдан қайтиб келгач, правление мажлисини чақирамиз. Бўта масаласини даврага ташлаймиз. Ўшанда аксарият унинг томонига ўтиши аниқ.

Кўча томондан гурс-гурс оёқ товуши келди. Кимдир сўкинди, кимдир ёлборган оҳангда нимадир деди, сал ўтмай эшик тақиллади.

То Бектемиров ўрнидан тургунча Бўтабой Қўчқорбойнинг ёқасидан судраб кирди.

— Шуми, шуми сизни урган? Ҳали ҳукуматнинг одамини урадиган зўр сизмисиз? Ҳа, босмачи!

Қўчқорбой гапирмас фақат ўзини ундан мудофаа қилиб, кўтарилган муштни қайтариб, ҳар замон Бектемировга жовдираб қараб қўярди.

Бектемиров ғазаб билан қичқирди.

— Бўта!

Бўтабой Қўчқорбойнинг ёқасини қўйиб юборди.

— Бу нима! Бу нима бемаънилик?!

— Ахир, ака, сизни урибди-ку?

— Қўявер, ишинг бўлмасин. Сени урмабди-ку. Қани буёққа келинглар, — Бектемиров уларга ёнидан жой кўрсатди.

Бўтабой бу одамнинг ҳам калтак еб, ҳам меҳрибонлик қилишига ҳайрон бўлиб, кроватнинг четига омонатгина ўтирди. Уларнинг уччови ҳам анча вақтгача сўзсиз жим қолишди.

— Овқат есанларми? — деди Бектемиров ноқулай жимликни бузиб.

— Ҳозир Маҳсумникида тўйиб олдим, — деди Бўтабой.

— Сенчи?

— Ўлганим яхши эмасми, ҳам сизни ҳалигидай муштлаб, яна томоғингизни есам. Асли ўзим, одам-подам эмас эканман.

Қўчқорбой пешонасига тарсиллатиб икки-уч мушт туширди.

— Ҳа, хом сут эмган инсон!

Ботирали унинг елкасига қўлини қўйиб, меҳрибонлик билан гапирди.

— Қўй, қўй, Қўчқорбой, сендан гинам йўқ, тушунмагансан. Ҳовлиққансан. Манави чиноққа ўхшаб салгаловуллаб кетасан. Жаҳл келса, ақл кетади-да.

— Ботир ака йигитнинг хўрози. Билдингми, юр энди акам чарчаганлар, дам олсинлар.

Иккови чиқиб кетди. Уларни остонагача кузатиб қўйган Бектемиров, ҳамон зирқираб оғриб турган кўкрагини силаркан, «бақувват йигит экан, калласи тошдан қаттиқ-а» деб қўйди.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/IX да **Оғриқ тишлар**, 23/IX да **Юрак сирлари.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА 21/IX да кундуз **Доктор Айболит**, кечқурун **Улуғбек.**

«ИСКРА» (қишки) — кундуз ва кечқурун **Тореадор.**

«ИСКРА» (ёзги) — кеч соат 8 да кенг экранли фильм **Севги мазуркаси**, кеч 10-45 минутда **Тореадор.**

КАФАНОВ номли — кеч соат 8-15 минутда **Тореадор**, кеч соат 10 да **Машинист.**

«САЛЮТ» — **Машинист.**

Газета ва журналларга

1959 йил учун ОБУНА ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Обуна «Союзпечать» бўлимларида, республиканинг алоқа конторалари, шаҳар ва қишлоқ бўлимларида, шунингдек ўқув юртлари ва муассасалар, фабрика, завод колхоз, совхоз, МТС ва РТСлардаги жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

«Союзпечать» Тошкент шаҳар бўлимида обуна ҳар куни соат 9 дан 19 гача, дам олиш кунларида эса соат 9 дан 18 гача қабул қилинади.

Бирлашган нашриёт ,Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги Матбуот тарқатиш бўлими.

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ

КИНОУСТАНОВКА ЭКРАНЛАРИГА

Севги афсонаси

НОМЛИ ЯНГИ ФИЛЬМ-АФСОНА ЧИҚАРАДИ.

Сценарий авторлари — **Нозим Ҳикмат, Вацлав Кршка.**

Постановкачи режиссёр — **Вацлав Кршка.**

Оператор — **Фердинанд Печенка.**

Композитор — **Веселин Стоянов.**

Ролларда:

Жени Божинова, А. Чапразов, Эмилия Радева, Апостол Карамитев, Франтишек Смолик, Отилия Бенишкова, Франтишек Коваржик, Зденек Кампфлар қатнашади. Фильмни Баррандов киностудияси (Чехословакия) ва Бадиий фильмлар студияси (Болгария) ишлаган, «Союзмультфильм» киностудиясида рус тилига таржима (дубляж) қилинган.

Ҳамза кўчаси, 126- уйда турувчи **Зокир Баҳодиров**нинг шу уйда турувчи Санобар Баҳодировадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 2- участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808. 136. Совет қурилиши бўлими — 136, Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 29040. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 00698. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Б-573.